
MEMÒRIA

2017

EL BORN

CCM

ÍNDEX

1 PRESENTACIÓ. 2017 ⁷

2 FONS / COL·LECCIONS ⁹

2.1 CONSERVACIÓ ¹⁰

- 2.1.1 CONTROL I SEGUIMENT DE L'ESPAI ARQUEOLÒGIC ¹⁰
- 2.1.2 ACOMPANYAMENT DE LA INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA ¹⁴
- 2.1.3 CONSERVACIÓ PREVENTIVA DE LES EXPOSICIONS ¹⁴

3 RECERCA I DOCUMENTACIÓ ¹⁹

3.1 PROGRAMA ARQUEOBORN ²⁰

- 3.1.1 ESTAT DE REDACCIÓ DE LES MEMÒRIES D'EXCAVACIÓ ²¹
- 3.1.2 INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA ²²
- 3.1.3 ACTIVITATS DE FORMACIÓ (veure 4.2.2) ²²
- 3.1.4 DIFUSIÓ I INTERNACIONALITZACIÓ DE LA RECERCA ²³

3.2 DOCUMENTACIÓ ²⁴

- 3.2.1 BASE DE DADES ARQUEOBORN ²⁴
- 3.2.2 PROGRAMA «BORN. MEMÒRIES D'UN MERCAT» ²⁷

4 PROGRAMES PÚBLICS ²⁹

4.1 EXPOSICIONS ³⁰

- 4.1.1 EXPOSICIONS DE GRAN FORMAT ³⁰
- 4.1.2 EXPOSICIONS DE PETIT FORMAT ³²

4.2 EDUCACIÓ ³³

- 4.2.1 EDUCACIÓ PRIMÀRIA I SECUNDÀRIA ³³
- 4.2.2 EDUCACIÓ SUPERIOR ³⁴
- 4.2.3 CURSOS ESPECIALITZATS ³⁹

4.3 ACTIVITATS ⁴¹

- 4.3.1 INTERVENCIÓ ARTÍSTIQUES ⁴¹
- 4.3.2 BORN DE CANÇONS ⁴²
- 4.3.3 CARNAVAL ⁴⁷
- 4.3.4 DIA DE LA DONA ⁴⁹

- 4.3.5 ACTIVITATS MUSICALS EN EL MARC DEL CONCURS DE PIANO MARIA CANALS (63a EDICIÓ) ⁴⁹

- 4.3.6 ACTIVITATS EN EL MARC DE L'EXPOSICIÓ «BORN. MEMÒRIES D'UN MERCAT» ⁵⁰

- 4.3.7 «BORN DE REVOLTA. UN VIATGE A LA CONTRACULTURA DELS 70» ⁵⁰

- 4.3.8 LA NIT DELS MUSEUS ⁵¹

- 4.3.9 MORDASSES, LA MALA CONDUCTA ⁵²

- 4.3.10 BIG DRAW ⁵²

- 4.3.11 PRESENTACIÓ DE LLIBRES ⁵³

- 4.3.12 PROGRAMACIÓ FAMILIAR ⁵⁴

- 4.3.13 EL BORN ACULL ⁶³

- 4.3.14 ACTIVITATS DE BESTIARI LLIBRERIA DEL BORN ⁶⁴

4.4 CONFERÈNCIES, JORNADES, CONGRESSOS ⁶⁵

- 4.4.1 ACTIVITATS EN EL MARC DE L'EXPOSICIÓ «BORN. MEMÒRIES D'UN MERCAT» (ABRIL-OCTUBRE) ⁶⁵

- 4.4.2 CICLE «CENTENARI DE LA REVOLUCIÓ RUSSA. 1917/2017: LA REVOLUCIÓ QUE VA TRASBALSAR EL MÓN» ⁶⁵

- 4.4.3 1r CONGRÉS INTERNACIONAL D'HISTÒRIA DE LA CORRUPCIÓ POLÍTICA A L'ESPANYA CONTEMPORÀNIA (SEGLES XIX A XXI) ⁶⁷

- 4.4.4 EL BORN ACULL ⁶⁸

4.5 COMUNICACIÓ ⁷⁰

4.6 PRESENCIA ALS MITJANS / PREMSA ⁷⁸

4.7 PUBLICACIONS ⁸⁰

4.8 ACCESSIBILITAT I INCLUSIÓ ⁸²

4.9 PÚBLICS ⁸⁹

5 COL·LABORACIONS / RELACIONS EXTERNES ⁹¹

6 ORGANITZACIÓ ⁹⁵

6.1 RECURSOS HUMANS ⁹⁷

6.2 MEMÒRIA ECONÒMICA ⁹⁸

6.3 OBRES I MANTENIMENT / INFRAESTRUCTURES ¹⁰⁰

6.4 LLOGUER D'ESPAYS ¹⁰²

7 CALENDARI 2017. ACTIVITATS ¹⁰⁹

1 PRESENTACIÓ 2017

EL
BORN
CCM

CENTRE
DE CULTURA
I MEMÒRIA

EL BORN
CCM

2017

LA CONSOLIDACIÓ D'UNA ESTRATÈGIA

La idea d'El Born com a espai de cultura neix de la voluntat de donar una nova vida a l'edifici que havia estat mercat del Born entre 1876 i 1971. Els treballs d'excavació van evidenciar un espai arqueològic únic i van fer visible una trama urbana testimoni tant de la vida a la ciutat medieval i moderna com de les conseqüències del setge del 1714, així com de la capacitat de la ciutat per retrobar el seu dinamisme després de cada crisi.

Per això, El Born CCM es reconeix deutor de les múltiples capes d'experiència i de conflicte d'un lloc excepcional que acumula traces d'activitat urbana des del segle III dC, i potencia el valor accessible i transitable de l'arquitectura de Josep Fontserè per connectar-la amb l'espai públic i la vida del barri i de la ciutat.

De l'exercici de l'any 2017, cal destacar-ne tres aspectes. D'una banda, s'ha vist consolidada la línia de programació iniciada l'any anterior, que afegia a les línies preexistents un accent en les exposicions temporals de gran i de petit format, així com els cursos i els seminaris especialitzats. D'altra banda, la creació de la plaça estructural de direcció ha reforçat el perfil institucional de l'equipament i la seva estructura organitzativa. Finalment, cal destacar una remuntada respecte a l'any anterior en l'afluència de visitants al Centre, que fa preveure una estabilització al voltant de xifres normalitzades, després de l'efecte reclam que va tenir la inauguració.

Cal subratllar molt especialment l'atenció sempre prioritària prestada a la zona arqueològica. En quatre anys de funcionament públic, El Born CCM ha garantit l'òptima conservació d'uns vestigis per on ja han passejat més de 90.000 visitants, i ha reprès de forma constant la recerca sobre la zona arqueològica amb intervencions anuals. En aquest temps, el Centre s'ha convertit indubtablement en un referent dels programes educatius i familiars de la ciutat.

2 FONS I COL·LECCIONS

EL BORN
CCM

2.1 CONSERVACIÓ

2.1.1 CONTROL I SEGUIMENT DE L'ESPAI ARQUEOLÒGIC

Per a les tasques de manteniment i de restauració d'aquest espai durant el 2017, hem comptat amb els serveis de l'empresa especialitzada Gamarra & García, Conservació i Restauració

Manteniment i neteja de les estructures

L'objectiu del programa de manteniment i neteja és arribar al llarg de l'any a totes les superfícies i estructures. Cada setmana se supervisa la totalitat del jaciment i, paral·lelament, es realitzen sessions rotatives de treball per àrees concretes i es procedeix al seu manteniment i conservació. D'una banda, se segueix constatant una diferència important en els requeriments de les àrees exposades a la llum i les que resten sota el forjat. D'altra banda, les visites del públic també fan necessari que els espais transitats es vigilin amb més intensitat que la resta. Tots dos fets provocaven un tractament desigual de les àrees del jaciment.

En total, al llarg del 2017 s'han destinat aproximadament 470 hores a les tasques de manteniment, aspiració i neteja, i unes 200 a fer revisions generals dels espais.

Les tasques de manteniment arriben als llocs més recòndits

Tractaments de consolidació, restauració i millora

El manteniment de l'espai arqueològic també inclou la intervenció de restauració en aquells punts l'estat dels quals es considera que cal millorar o bé que hagin patit qualsevol alteració accidental.

El 2017 s'han fet les intervencions següents:

- Tractament dels revestiments de calç i reforç dels elements despresos dels paviments de les estances d'entrada a l'Hostal de l'Alba.
- Reforç de les restes de paviment ceràmic conservades al perímetre de diverses estances de la Casa Duran.
- Consolidacions puntuals d'elements que s'han després al llarg de l'itinerari de visita.
- Compactació mecànica dels paviments de sauló dels carrers Ventres, Joc de la Pilota i Xuclés, i extracció de terres acumulades a l'extrem sud-oest del Rec, provinents del vessament d'antigues intervencions d'excavació. S'ha procedit a enretirar aquests excedents i a anivellar la superfície de la llera del Rec a l'alçada desitjada. Aquestes tasques han estat efectuades amb el suport d'operaris d'obra i supervisades des de conservació i arqueologia.

En total han estat **11 punts** intervinguts, que han requerit la dedicació de **440 hores de tractaments** aproximadament.

Seguiment de les condicions climàtiques i mediambientals

Clima

L'espai arqueològic no disposa de cap sistema de climatització. L'edifici mateix és qui fa de paraigua natural enfront de les inclemències atmosfèriques externes. Es desenvolupa un microclima interior que evoluciona paral·lelament als canvis exteriors, però lleugerament moderat pel que fa a les oscil·lacions tèrmiques. No podem parlar d'estabilitat; al contrari, el jaciment està totalment exposat a les condicions externes, les fluctuacions dia/nit i estiu/hivern, els canvis de pressió atmosfèrica, la influència dels vents, etc.

Els conservadors duem un seguiment de l'estat a partir de l'observació continuada i de les lectures que enregistren les cinc sondes *dataloggers* instal·lades en diversos punts del jaciment. Aquests aparells recullen i emmagatzemen dades de temperatura i humitat cada 20 minuts i les emeten via ràdio a un ordinador.

La comparativa amb l'exterior ens mostra l'efecte aixopluc de l'edifici quant a les variacions exteriors sobtades. En el cas de la temperatura, es produeixen oscil·lacions entre 13 i 19 graus, però com que les temperatures no són extremes, pot considerar-se una gravetat relativa. Tanmateix, el cas de la humitat és més problemàtic pels efectes associats que comporta. En general, es detecta una di-

nàmica pràcticament idèntica en comparar el 2017 amb cicles anuals anteriors (2014-2015 -2016).

Per al jaciment, cadascuna de les cinc sondes ha recollit 26.273 registres; en total, 131.365 lectures.

Subsòl

L'aigua (freàtica o de condensació) porta dissoltes sals solubles que resten dipositades sobre les superfícies arqueològiques, amb les consegüents alteracions potencials. Les solucions a adoptar són difícils, perquè el fenomen de condensació ambiental no el podem preveure ni evitar i perquè la humitat per capillaritat continuarà existint mentre es mantinguin els nivells freàtics propers. El nostre paper és no abandonar el control continuat d'aquests nivells piezomètrics per tenir coneixement de les dades i aspirar les sals de les superfícies arqueològiques a fi d'evitar l'acumulació higroscòpica que produeixen.

Sistemàticament, recollim lectures del sistema de piezòmetres instal·lats al subsòl. La pauta observada és pràcticament idèntica a l'any anterior; fins i tot els nivells han baixat de forma generalitzada entre 5 i 10 mm.

Durant aquest 2017 s'han enregistrat fins a 81 dies de control; en total, 324 mesures.

També disposem d'un dispositiu Mursec Eco d'electroòsmosi sense fil, que funciona de manera ininterrompuda. La finalitat és invertir la tendència d'ascensió de les humitats capilars en una àrea concreta. Hem observat una millora evident en murs laterals i la llera sorrenca del Rec, però sobre paviments de pedra continuen les cristallitzacions de sals.

Supervisió d'actuacions externes

La tasca del conservador és transversal. Col·laborem amb altres equips del Centre amb motiu de certes operatives de manteniments o d'esdeveniments culturals. L'objectiu sempre és la preservació de les restes arqueològiques, de les quals som garants. La celebració d'actes d'una certa envergadura comporta l'entrada de persones a àrees delicades no sòlides. Qualsevol actuació no prevista suposa perills i potencials alteracions; per tant, cal planificar des de l'origen, adoptar les òptimes mesures correctives des del punt de vista de la conservació preventiva i preveure que sempre hi hagi un conservador present per seguir els processos de muntatge/desmuntatge de forma correcta.

Al llarg del 2017 hem col·laborat amb:

- Departaments de Comunicació, acompanyant diversos fotògrafs i en la gravació d'un vídeo promocional per al web de Barcelona Cultura.
- Departament d'Exposicions i Museografia, en la supervisió d'un extens reportatge de continguts per formar part de l'exposició «El Born. Memòries d'un Mercat».

- Departament d'Activitats: el 2017 s'ha fet el seguiment preventiu en els muntatges amb motiu de diverses efemèrides:

Desembre: instal·lació i desmuntatge de boles i llums de Nadal.

Febrer: la Festa de la Llum, que suposa diferents instal·lacions al Centre, una d'elles al jaciment.

Setembre: Diada Castellera.

- Serveis de Manteniment i Neteja: aspiració i sanejament de les superfícies dels pilars arquitectònics amb supervisió dels conservadors. Millora en les instal·lacions amb la demanda de dos punts d'abastiment d'aigua per facilitar les tasques de restauració.

Seguiment dels muntatges de la Festa de la Llum i de la decoració nadalenca

Valoració general

Les estructures arqueològiques presenten un determinat comportament degut a la naturalesa intrínseca dels materials que les conformen, però també poden veure's afectades per situacions del seu entorn immediat: aflluència del públic, activitats culturals, actuacions diverses, etc., que poden ser causa d'alteracions involuntàries.

Aquest 2017 s'ha incrementat el nombre de visites acumulades al jaciment en unes 16.350 persones aproximadament. Des de l'obertura, 100.000 persones han caminat pel jaciment. Cal insistir que es tracta d'una xifra sumatòria al còmput total acumulat que va *in crescendo* de forma anual. Fent divisions aritmètiques, parlem d'una mitjana entre 50-55 persones al dia. Però aquesta lògica aritmètica no existeix: l'aflluència i el tipus de públic són molt divergents, van en funció de l'horari o el

dia de la setmana. El factor a destacar és que, malgrat que sembla que s'ha reduït el nombre total de visitants al Centre respecte dels primers anys de funcionament, la visita al jaciment es manté com el reclam estrella en les activitats ofertes per El Born CCM, amb unes xifres pràcticament idèntiques al 2016.

Per assolir un bon estat de conservació del jaciment, és necessari mantenir un equilibri entre l'aportació cultural i educativa que ofereix un espai com aquest, enfront dels requisits òptims de manteniment i conservació que ens agradaria. L'experiència en aquests quatre anys de funcionament ens mostra que el grau de satisfacció del visitant que segueix les visites comentades és molt elevat. No comptabilitzem cap agressió malintencionada envers el patrimoni i pel que fa a càrrega ens movem en ràtios força acceptables per a la conservació de l'espai. Per tant, valorem positivament la resposta del jaciment a la visita pública fins avui. No obstant, cal advertir l'efecte de l'abrasió i un cert desgast d'algunes superfícies més transitades, que intentem pal·liar amb un manteniment continuat.

2.1.2 ACOMPANYAMENT DE LA INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA

La intervenció arqueològica efectuada entre el 3 i el 28 de juliol

Durant aquesta segona campanya programada d'excavacions arqueològiques de recerca, no va ser necessària la nostra intervenció continuada com a restauradors de camp, encara que vam ser presents durant tota la campanya, sobretot per auxiliar en l'extracció de materials delicats de l'interior del Rec. L'objectiu era donar a conèixer el paper que juga el restaurador durant les excavacions, tant en el cas d'actuar sobre les estructures com de condicionar i donar primers auxilis en objectes exhumats que ho requereixin.

També es va fer la tria i supervisió dels encàrrecs de restauració dels objectes i materials delicats exhumats durant les excavacions.

2.1.3 CONSERVACIÓ PREVENTIVA DE LES EXPOSICIONS

Una exposició, com a contenidora d'objectes patrimonials i museístics, requereix un seguiment especialitzat, tant en la fase de gestació i muntatge del projecte, com durant el temps d'exhibició. En el cas d'El Born CCM, diferenciem dos àmbits d'actuació: la mostra estable del Centre, vinculada directament amb el conjunt arqueològic, i les successives exposicions temporals que s'hi programen.

Revisió i manteniment de l'exposició estable

Per a la revisió i el manteniment de l'exposició estable «Barcelona 1700. De les pedres a les persones», comptem igualment amb els serveis especialitzats de l'equip de restauradors de l'empresa Gamarra & García.

Durant el 2017 els manteniments efectuats van suposar un total de 200 hores:

- Supervisió general de l'estat de conservació dels 2.186 objectes exposats, neteja interior de les vitrines.
- Regulació i control de les condicions interiors de les urnes que contenen objectes metàl·lics, amb substitució del material tampó (gel de silici) quan aquest està saturat d'humitat.

S'han supervisat els moviments durant les tasques de reparació puntual i ha tingut lloc el pintat general de la gran maqueta «Barcelona 1700», operativa efectuada per tècnics de Grau Alcázar Maquetas.

Gestió de moviments a l'exposició estable

En col·laboració amb el MUHBA, s'ha gestionat la sortida i el retorn en préstec de l'obra *Retrat de Santiago Miguel de Guzmán Davalos, marquès de la Mina*, que va ser cedida entre els mesos de juny i octubre del 2017 perquè formés part de la mostra «Carlos Borbón. De Barcelona a Nápoles» al Palau del Lloctinent de Barcelona.

Inspeccions de l'estat dels objectes exposats

Conservació preventiva en exposicions temporals

La funció del conservador enfront dels muntatges d'exposicions temporals és avaluar, prèviament a la mostra, els requeriments museogràfics per adequar vitrines i espais segons les condicions específiques que determina cada prestador. Aquests condicionants suposen necessitats de modificació en vitrines i mobiliari museogràfic per fer les adaptacions puntuals per condicionar el continent al contingut que ha d'exposar.

Durant el 2017 les actuacions de conservació en relació amb les exposicions temporals d'El Born CCM van ser les següents:

- Gener: Supervisió del desmuntatge, transport i retorn dels préstecs de «Franco, Victòria, República. Impunitat i espai urbà». En el moment de finalització de l'exposició només quedaven dos objectes originals en préstec, que foren retornats als propietaris.
- Març-novembre: Exposició «Born. Memòries d'un Mercat»: Seguiment del projecte museogràfic per allotjar fins a 76 préstecs (74 de particulars i 2 pertanyents a altres institucions municipals). Valoració de modificacions en suports i vitrines.
 - Seguiment del transport i instal·lació d'originals.
 - Elaboració de fitxes de condicions dels préstecs a l'entrada.
 - Supervisió de l'estat conservació i de les condicions d'humitat relativa i temperatura durant la mostra.
 - Desmuntatge d'obra, embalatge d'objectes, supervisió dels retorns als prestadors.

Instal·lació d'objectes originals a les vitrines de l'exposició «Memòries d'un Mercat» i «Montserrat Roig»

- Desembre: Exposició «Montserrat Roig, 1977. Memòria i utopia»: Seguiment del projecte museogràfic per allotjar fins a 77 préstecs (50 de particulars i 27 pertanyents a altres institucions municipals). Valoració de modificacions en suports i vitrines.
 - Instal·lació d'originals i adequació interior de les vitrines.
 - Elaboració de fitxes de condicions dels préstecs a l'entrada.
 - Supervisió de l'estat de conservació i de les condicions d'humitat relativa i temperatura durant la mostra.
- A banda de les exposicions ja produïdes, es va treballar amb els companys coordinadors d'exposicions en les mostres previstes per al 2018 revisant i fent fitxes de conservació/alteració de 83 dibuixos i altres materials preseleccionats per a l'exposició «Una infància sota les bombes».

Projectes de documentació i recerca

L'any 2017 es va continuar amb actuacions iniciades en anys anteriors:

L'aproximació a la classificació, l'origen i la causa de l'aparició i el creixement de determinats fongs en una àrea determinada del jaciment. Es va comptar amb l'anàlisi dels doctors Antonio Gómez-Bolea i Néstor Luis Hladun, de la Unitat de Botànica i Micologia de la Universitat de Barcelona.

Col·laboració amb l'equip d'Arqueologia dins el programa ArqueoBorn (vegeu el capítol següent d'aquesta memòria).

Aspiració controlada de l'interior de les vitrines

3

RECERCA I DOCUMENTACIÓ

EL BORN
CCM

3.1 PROGRAMA ARQUEOBORN

Al llarg de l'any 2017 es van mantenir i consolidar els projectes del programa ArqueoBorn que s'havien començat a implementar l'any 2016.

Aquest programa té entre els seus objectius principals el desenvolupament de la recerca de les estructures que formen el conjunt arqueològic i dels testimonis materials recuperats al llarg d'aquests **disset anys d'intervencions arqueològiques**. Aquesta recerca alimenta altres programes públics i de serveis educatius, i és clau en la seva estratègia d'internacionalització.

Per assolir aquests objectius s'han treballat diferents escenaris:

- 1 Una excavació arqueològica preventiva amb alumnes de la Universitat de Barcelona.
- 2 El Born CCM s'aproxima al món universitari per mitjà d'una jornada de classificació i inventari de materials provinents del jaciment del Born a l'Arxiu Arqueològic del MUHBA, classes a les universitats i visites tècniques al jaciment.
- 3 Internacionalització: conferències tècniques sobre l'arqueologia del conjunt arqueològic en universitats i museus de l'estranger i visites tècniques d'universitats estrangeres.

Excavació

3.1.1 ESTAT DE REDACCIÓ DE LES MEMÒRIES D'EXCAVACIÓ

Amb les dades obtingudes en el desenvolupament de la intervenció arqueològica a la Casa Corrales del jaciment del Born, efectuada el mes de juliol de l'any 2016 (053-16), s'ha realitzat una memòria científica on s'exposen els resultats obtinguts, amb els apartats:

- Metodologia emprada
- Contextualització històrica / antecedents arqueològics
- Descripció dels treballs realitzats i resultats obtinguts
- Evolució cronoarquitectònica dels àmbits núm. 16 i núm. 19 de la Casa Corrales
- Planimetria
- Fitxes UE
- Inventari i estudi dels materials arqueològics recuperats
- Inventari fotogràfic
- Fitxes de restauració

A part d'aquestes dades, la col·laboració amb el Servei d'Arqueologia de l'Ajuntament de Barcelona i de la Universitat de Barcelona ha permès ampliar el coneixement dels àmbits excavats amb els estudis següents:

- Estudi carpològic i pol·línic, realitzat pel catedràtic Santiago Riera (Universitat de Barcelona).
- Sengles estudis sobre l'avifauna i sobre la macrofauna recuperades, realitzats pels doctors Jordi Nadal i Lluís Lloveras (Universitat de Barcelona) i que van servir com a treball de final de grau de Laura Navarro i Judit Garcia (Universitat de Barcelona) respectivament.

Materials trobats durant l'excavació

3.1.2 INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA

Després de la bona acollida tant dels alumnes que hi van participar com de la Universitat de Barcelona i del mateix El Born CCM, es va dissenyar una intervenció arqueològica preventiva en dos punts del jaciment, doblant el temps per executar-la. L'objectiu d'aquesta intervenció va permetre que El Born CCM col·laborés en la formació dels futurs arqueòlegs del país, oferint-los la possibilitat d'excavar al jaciment, de manera que obtinguessin coneixements en el mètode de registre arqueològic, així com dels materials ceràmics d'època medieval i moderna.

Aquesta intervenció es va realitzar gràcies al conveni signat amb la Universitat de Barcelona, on el jaciment del Born forma part del grup de jaciments, en què els estudiants de tercer i quart del grau d'Arqueologia poden fer part de les pràctiques obligatòries de la carrera. La direcció de la intervenció i el personal tècnic els va posar El Born CCM i hi van participar dotze estudiants.

L'excavació es va centrar en dos punts del jaciment que presentaven unes problemàtiques molt diferents. El primer punt es va fer a l'interior del Rec Comtal, en una zona de reserva no excavada l'any 2001. En aquest punt es va decidir excavar parcialment l'estratigrafia conservada, per deixar-la visible per als visitants del Centre. En el procés d'excavació es van recuperar un nombre elevat d'objectes i peces d'alt valor, com una xicra decorada amb or o una peça d'escacs.

El segon punt d'intervenció va ser un dels àmbits de la Casa Corrales del jaciment del Born, on es va veure l'evolució d'aquesta part de l'edifici, que va arribar fins al segle XV, moment en el qual es va aturar l'excavació, de manera que va quedar per a un futur l'excavació dels nivells fundacionals de la casa. Un dels elements recuperats més interessants va ser un podall amb destraleta, datat en el segle XVI, relacionat amb les feines de la vinya a la ciutat de Barcelona.

En el procés d'excavació es van recuperar mostres de tots els estrats, tant del Rec Comtal com de la Casa Corrales, per realitzar diferents analítiques que van permetre saber el tipus de cultiu i paisatges en cada moment històric. També es van fer estudis de la fauna recuperada que van permetre saber més de l'alimentació dels barcelonins al llarg de 400 anys.

En el desenvolupament de la intervenció arqueològica es va fer divulgació de la feina dels arqueòlegs entre els nens i les nenes que participen en els casals d'El Born CCM.

3.1.3 ACTIVITATS DE FORMACIÓ Veure 4.2.2

3.1.4 DIFUSIÓ I INTERNACIONALITZACIÓ DE LA RECERCA

Internacionalització de l'àrea arqueològica d'El Born CCM

La internacionalització del Born es va realitzar de dues maneres diferents: per una banda, alumnes d'universitats estrangeres van visitar el jaciment i, per una altra, es van fer explicacions del conjunt arqueològic a museus i universitats de l'estranger.

En el primer cas, aprofitant la intervenció arqueològica de l'estiu, un grup d'estudiants d'arqueologia de la Universitat de Glasgow va poder veure l'excavació i va poder visitar les restes conservades al subsòl.

Per primera vegada es van fer explicacions del conjunt arqueològic del Born fora de les nostres fronteres: el 20 d'abril en una assignatura de màster amb alumnes d'arqueologia de la Universitat Ca' Foscari de Venècia. Així mateix, el museu Pointe-à-Callière de Montreal va voler mantenir la col·laboració entre tots dos centres iniciada l'any 2015 amb el primer Simposi Internacional d'El Born CCM, convidant el centre a fer una conferència sobre l'arqueologia d'El Born CCM, i també a través d'una col·laboració sobre la base de l'experiència dels tècnics d'El Born CCM al voltant de les noves tecnologies i l'arqueologia urbana.

Visita alumnes Universitat Ca' Foscari de Venècia

Conferència a Montreal

Conferència a Venècia

3.2 DOCUMENTACIÓ

3.2.1 BASE DE DADES ARQUEOBORN

El projecte de la base de dades ArqueoBorn, d'estructures i intervencions al jaciment, segueix endavant. Encara que El Born CCM no és un museu, en tant que no disposa d'un fons museístic, considerem que l'espai arqueològic configura la nostra «col·lecció» i cadascuna de les estructures és un element del qual cal tenir cura. Aquesta és la raó que ens duu a treballar en aquest programari que ens ajudi a gestionar tota la informació disponible sobre l'espai arqueològic.

El 2017 es va fer el traspàs gràfic de tota la informació recollida a camp: dibuix de polígons, georeferenciació de cadascun, revisió i depuració d'informacions; en total, 3.040 fitxes individuals amb polígon associat. També es va implementar una plataforma de visualització per a la usabilitat de l'eina.

Alumnes Arqueoborn

Materials trobats
al Rec Comtal

Material trobat
al Rec Comtal

3.2.2 PROGRAMA "BORN. MEMÒRIES D'UN MERCAT"

«La paradeta de la memòria»

Del 17/04 al 31/10

Participants

507

Activitat al voltant de la memòria, en col·laboració amb l'Observatori de la Vida Quotidiana.

L'abril de 2017 es va posar en marxa el Fons Fotogràfic Popular del Mercat del Born (FFPMB), centrat en el període de l'antic mercat de fruita i verdura (1921-1971). Es tracta d'un projecte de construcció col·laborativa de la memòria del mercat en relació amb el barri i la ciutat, que té com a objectiu la creació d'un arxiu audiovisual, consultable a Internet, que transcendeixi el temps i els espais propis de la mostra presencial. El FFPMB s'estructura temàticament sobre la base dels testimonis enregistrats i la recopilació de fotografies domèstiques dels antics treballadors i treballadores del mercat del Born, entre 1921 i 1971 —temps en què va ser el mercat central majorista de fruita i verdura de Barcelona— i es complementa amb materials aportats per arxius, altres centres de documentació de la ciutat i l'aportació de ciutadans que hi han tingut algun tipus de relació. El projecte vol, d'una banda, esdevenir una eina útil per construir història local des de baix buscant la implicació de persones i entitats vinculades a l'antic mercat i al barri del Born en general, i de l'altra, convertir-se en una referència en línia, pública i oberta, que porti informació de primera mà sobre el tema —i s'actualitzi periòdicament amb nous materials aportats pels antics treballadors i treballadores.

4

PROGRAMES PÚBLICS

BORN
DE
REVOLTA

UN VIATGE A LA
CONTRACULTURA
DELS 70

24 D'OCTUBRE - EL BORN COM

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

UN VIATGE A LA
CONTRACULTURA
DELS 70

24 D'OCTUBRE - EL BORN COM

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

Plaça d'Acció - 19h30h

EL BORN CCM

4.1 EXPOSICIONS

4.1.1 EXPOSICIONS DE GRAN FORMAT

Durant el 2017 El Born CCM ha produït diverses exposicions de caràcter temporal. La primera, «Born. Memòries d'un mercat», ha estat l'exposició vehicular de la programació del centre durant aquest any, i l'exposició «Montserrat Roig, 1977. Memòria i utopia», inaugurada a finals d'any, ha servit d'enllaç amb la programació de 2018.

«BORN. MEMÒRIES D'UN MERCAT»

Exposició comissariada per Manel Guàrdia, José Luis Oyón i Ramon Graus, amb disseny de Varis Arquitectes. L'exposició tenia com a eix principal mostrar la història del mercat del Born mitjançant documents històrics i audiovisuals, i hi tenia una especial importància la memòria col·lectiva. El mercat del Born va ser concebut, primer a la plaça i després dins l'edifici metàl·lic, com un mercat minorista de barri i, posteriorment, es va convertir en el mercat majorista d'una metròpoli en expansió. Quaranta-cinc anys després del tancament del mercat, «Born. Memòries d'un mercat» va reivindicar-lo com un dels espais clau en el comerç de la ciutat de Barcelona.

Mercat del Born
Fotografia Ignasi Marroyo

«MONTSERRAT ROIG, 1977. MEMÒRIA I UTOPIA»

Exposició comissariada per Manuel Guerrero i dissenyada per TatLab. La mostra se centrava en un any cabdal per a la trajectòria de Montserrat Roig, el 1977. En aquest any l'escriptora va publicar *El temps de les cireres*, obra amb la qual va ser guardonada amb el premi Sant Jordi, així com *Els catalans als camps nazis*, obra de referència en la temàtica. L'exposició també feia una aproximació a la vessant periodística de Montserrat Roig mitjançant el programa d'entrevistes *Personatges*, que l'escriptora va dirigir i presentar en aquest mateix any amb un gran èxit d'audiència. La mostra comptava amb diversos documents originals i la intervenció artística de les obres de Pilar Aymerich i Francesc Abad.

Montserrat Roig el 1977
Fotografia de Pilar Aymerich

4.1.2 EXPOSICIONS DE PETIT FORMAT

Durant l'any 2017 El Born CCM ha produït dues exposicions de petit format per a l'espai Sebastià Dalmau, d'accés lliure*. S'hi han programat com a complement de l'exposició «Born, memòries d'un mercat».

**No tenim dades de públic perquè es tracta d'un espai obert de circulació del centre.*

«FER MERCATS, FER CIUTAT. LA XARXA DE MERCATS DE BARCELONA, DIBUIXADA»

Exposició comissariada pel col·lectiu El globus vermell. Aquesta mostra, que es va poder veure des del 4 d'abril fins al 2 de juliol, proposava un recorregut cronològic pels mercats de Barcelona a través de diversos textos i dibuixos fets a mà per il·lustradors professionals, *sketchers*, dibuixants i arquitectes, tot recollint la diversitat històrica i arquitectònica de cada mercat.

Exposició de petit format:
Fer mercats, fer ciutat

«BORN REIVINDICAT (1971-2001)»

Exposició fotogràfica comissariada per Joel Colomer, Miquel Àngel Fumanal i els fotoperiodistes Robert Ramos i Pere Virgili. Es va poder visitar des de l'11 de juliol fins al 26 de novembre. Donava testimoni gràfic de les reivindicacions, els actes i les activitats que es van realitzar dins el recinte del Born des del seu tancament com a mercat fins a l'inici de les excavacions en extensió.

4.2 EDUCACIÓ

4.2.1 EDUCACIÓ PRIMÀRIA I SECUNDÀRIA

Al llarg del l'any 2017, 9.058 alumnes han realitzat alguna activitat escolar al Born CCM, dada que representa una davallada important respecte el curs anterior, en què van venir 11.068 alumnes. El major índex de participació ha tingut lloc de setembre a desembre, amb 3.150 (el 35% del total), seguit de la participació en els mesos de gener a març, amb 2.950 alumnes (el 33% del total) i finalment els mesos d'abril a juny en què s'han rebut 2.475 alumnes (el 27%).

Fixant-nos estrictament en les activitats escolars, el total de participació ha estat de 8.575 alumnes al llarg de l'any 2017. Cal tenir present que l'any 2017 engloba dos cursos escolars diferents: dos trimestres del curs 2016-17 i un trimestre del curs 2017-18. En el canvi de curs, des del Servei Educatiu del Born CCM es va ajustar l'oferta d'activitats, per aquesta raó en alguns casos hi ha activitats que al llarg del 2017 han deixat d'oferir-se, d'altres que han passat a oferir-se sota un format diferents i s'han implementat dues activitats de nova creació, abastant una oferta total de 16 activitats educatives diferents.

Els canvis en el programa educatiu del Born CCM han estat el següents:

- Implementació del nou guió de la visita comentada El Born sota les bombes
- Creació i implementació d'activitats relatives al mercat del Born des del punt de vista arquitectònic com comercial:

les activitats taller Construïm el mercat del Born, Una història per llepar-se els dits i Què hi veus aquí? Interpretem la història a través de l'art.

els itineraris El mercat dins el mercat, La ciutat imaginada, Urbanistes per un dia i Anem a plaça!

Igualment en el canvi de curs 2016-17 al 2017-18 el plantejament de l'oferta educativa s'ha fet a partir dels eixos temàtics ja desenvolupats el mes de setembre de 2016 als quals s'ha afegit una cinquena categoria.

- Gremis, comerç i vida quotidiana,
- Patrimoni, cultura material i arqueologia,
- Ciutat, urbanisme i paisatge,
- Política i llibertats
- Arts i literatura

Tanmateix, aquests eixos han estat articulats a partir de dos espais patrimonials: el jaciment arqueològic del segle XVIII i el mercat de ferro de finals del segle XIX. Destaquem la incorporació de força activitats relatives al mercat, implementades arrel de la inauguració de l'exposició temporal de mercats.

PRINCIPALS INDICADORS

Públic escolar

Alumnes participants en activitats educatives	9.058
Grups escolars	340

El 69 % dels grups escolars eren d'ESO i el 22 % d'educació primària. La resta han estat grups universitaris.

Públic universitari

Públic universitari	330
---------------------	-----

Públic general

(Visites i itineraris, activitats familiars, tallers estiu, tallers de Nadal, Setmana Santa, cursos especialitzats en estudis de memòria...)

Participants	9.032
Grups	1.095
Persones que han fet visites i itineraris	5.361
Activitats familiars, tallers (estiu, Nadal, Setmana Santa)	771
Assistents en visites de col·lectius	2.900
Persones que han fet ús dels serveis adaptats	607
Assistents a cursos especialitzats	83

4.2.2 EDUCACIÓ SUPERIOR

INMUSEU

Destaquem la participació el dia 2 de desembre en la Jornada InMuseu, promoguda per l'ICUB per apropar el ciutadà a la tasca dels conservadors i restauradors. En el cas d'El Born CCM, hi vam participar els equips de Conservació i d'Arqueologia del Centre i sis restauradors de l'equip de Gamarra i Garcia. El total de públic assistent a la Jornada fou de 219 persones distribuïdes en 18 grups.

EL BORN A LA UNIVERSITAT

El Born CCM planteja la possibilitat de donar a conèixer el conjunt arqueològic i les restes materials conservades a les universitats del país per mitjà de la divulgació en tres punts, especialment dirigits als alumnes del grau d'Arqueologia de la Universitat de Barcelona i de la Universitat Autònoma de Barcelona:

• Pràctiques d'inventari de materials arqueològics provinents del jaciment

En primer lloc, es realitza una jornada amb grups de matí i de tarda a les instal·lacions de l'Arxiu Arqueològic del MUHBA, amb la col·laboració del personal de l'Arxiu i Col·leccions i del Servei d'Arqueologia de l'Ajuntament de Barcelona.

Es fa una pràctica d'inventari real, on es classifiquen materials ceràmics seguint els codis de classificació que fan servir els arqueòlegs professionals, amb una atenció especial a les ceràmiques de producció catalana decorades en blau sobre blanc.

18 de gener.

Participants: 40 alumnes del grau d'Arqueologia de la Universitat de Barcelona (20 al matí i 20 a la tarda).

21 d'abril.

Participants: 60 alumnes del grau d'Arqueologia de la Universitat Autònoma de Barcelona (25 al matí i 35 a la tarda).

Alumnes inventariant

Per primera vegada es van realitzar unes noves pràctiques, amb alumnes de primer del grau d'Arqueologia de la Universitat de Barcelona. Les pràctiques es van fer al llarg de quatre tardes a l'interior de les instal·lacions d'El Born CCM amb materials recuperats en la darrera intervenció arqueològica al jaciment i amb la col·laboració del servei d'Arqueologia de l'Ajuntament.

Dates de realització: **19, 20, 26 i 27 d'octubre**, i **9 i 10 de novembre** per a aquells alumnes que hagin faltat a alguna de les anteriors.
Participants: **42 alumnes** del grau d'Arqueologia de la Universitat de Barcelona.

• Classe a les aules de la Universitat

S'imparteix una classe a les aules universitàries en què s'explica el jaciment del Born: història de les intervencions, característiques, singularitats, evolució crono-arquitectònica i materials recuperats.

17 de gener matí i tarda.
Universitat de Barcelona. Grau d'Arqueologia.
Participants: **20 alumnes** al matí i **20 alumnes** a la tarda.

19 d'abril.
Universitat Autònoma de Barcelona. Grau d'Arqueologia.
Participants: **55 alumnes.**

• Visita tècnica al jaciment del Born

Amb els alumnes que han participat en les dues jornades anteriors es fa una visita on els alumnes han de demostrar els coneixements adquirits.

19 de gener al matí i a la tarda.
Universitat de Barcelona. Grau d'Arqueologia.
Participants: **20 alumnes** al matí i **20 alumnes** a la tarda.

6 de maig al matí i a la tarda.
Universitat Autònoma de Barcelona. Grau d'Arqueologia.
Participants: **20 alumnes** al matí i **14 alumnes** a la tarda.

- També es van realitzar visites tècniques sense les accions anteriors (classes i pràctiques d'inventaris) per als alumnes de primer del grau d'Arqueologia de la Universitat de Barcelona de l'assignatura Teoria i Pensament Arqueològic i per als alumnes del grau de Conservació-Restauració de Béns Culturals de la Universitat de Barcelona de l'assignatura Fonaments d'Arqueologia.

En tots dos casos es fa una visita tècnica del jaciment incidint en els aspectes arqueològics i de conservació.

17 de març
Universitat de Barcelona. Grau de Conservació-Restauració de Béns Culturals.
Participants: **15 alumnes.**

29 de novembre.

Universitat de Barcelona. Grau d'Arqueologia.

Participants: **40 alumnes.**

Gairebé 200 alumnes de dues universitats van participar en algunes de les activitats proposades des d'El Born CCM.

Visita

4.2.3 CURSOS ESPECIALITZATS

«CIUTAT, ESPAIS I ARQUITECTURA DE LA MEMÒRIA»

**16 i 27 de febrer
2 i 9 de març**

Mitjana d'assistents
30

Comissària: **Kathrin Golda-Pongratz**

Idioma del seminari: predominantment, castellà (no hi ha traducció simultània)

Aquest seminari s'adreçava a un públic general interessat en la ciutat i en les diverses capes de memòria que la componen. En quatre sessions va enfocar la memòria urbana des de diferents perspectives. Així doncs, el seminari, d'una banda, va donar als participants un marc teòric per entendre el rol de la memòria i els va brindar l'oportunitat de veure la ciutat amb diferents ulls i, de l'altra, va impulsar una major implicació i sensibilitat enfront de les diferents memòries presents a l'espai urbà.

Sessió 1 Memòria urbana: conceptes centrals, idees i acostaments teòrics i d'acció

La sessió va oferir un ampli panorama sobre polítiques, debats i conceptes artístics i civils de memòria a Europa i Amèrica. Així mateix, va familiaritzar els participants del seminari amb teories contemporànies i va obrir el debat sobre conflictes que poden sorgir a l'espai on la memòria col·lectiva no és sempre harmònicament compartida.

Sessió 2 Art de la memòria a l'espai públic?

En aquesta sessió, l'artista xilè Fernando Prats i l'artista català Antoni Muntadas es van apropar a la memòria en l'espai de maneres molt diferents i amb conceptes i tècniques molt potents. A partir d'alguns dels seus projectes i dels seus mètodes de treball es va discutir el potencial de l'art a plasmar la memòria a l'espai públic.

Sessió 3 «Fissures a l'espai»: memòria urbana a les megaciutats llatinoamericanes. Una mirada des d'Alemanya

Experta convidada: **Dra. Anne Hufschmid**, investigadora en el LAI (Institut Llatino-americà), Freie Universität Berlin, i periodista.

Llatinoamèrica és un continent que afronta de manera excepcional els recents i actuals conflictes violents per desenvolupar polítiques i espais de memòria. D'altra banda, no hi ha encara un reconeixement ampli de la memòria vernacle dels barris marginals, majorment autoconstruïts, que sofreixen d'estigmatització i de violència urbana. En la sessió es van discutir aquestes realitats paral·leles de les grans megaciutats llatinoamericanes.

Sessió 4 Cap a un nou urbanisme de memòria

La sessió va consistir en una visita urbana i un debat de conclusió del seminari dedicats a la memòria urbana a Barcelona. Va proposar estratègies i possibles línies cap a un «urbanisme de memòria» que contextualitza espais commemoratius en el context més ampli de la ciutat.

«L'ACTUALITAT DEL PASSAT. INTRODUCCIÓ ALS ESTUDIS DE MEMÒRIA»

Dimarts
3, 10, 17 i 24 d'octubre
Auditori annex

Assistents
53

El passat és actualitat. La museïtzació compulsiva, les modes d'allò *retro*, les sèries i les pel·lícules històriques i la creixent mirada ètica sobre les atrocitats del passat ho testimonien. Per què, però? Els estudis de memòria analitzen críticament aquest fenomen memorialista sorgit en l'últim terç del segle xx. Malgrat el seu impacte en el món acadèmic, les propostes conceptuals d'aquest camp interdisciplinari no han penetrat en el context de la societat espanyola. En aquest sentit, l'associació Memorias en Red va proposar un seminari per posar en comú i debatre els temes i les teories fonamentals dels estudis de memòria. Aquest seminari es dirigia a qualsevol persona interessada a investigar els mecanismes i les tendències de les cultures memorialistes actuals, i les seves característiques principals eren la interdisciplinarietat i l'enfocament transnacional. Aquest és el programa de les quatre sessions del curs:

1 Estudis, de què?

Maria Chiara Bianchini
3/10/2017

2 Relats de la memòria: imatges i paraules entre la representació i la performance

Eva Léger i Marije Hristova
10/10/2017

3 Polítiques de memòria: reflexions crítiques sobre el cas espanyol

Carlos Agüero
17/10/2017

4 Pràctiques de memòria: els llocs i els seus visitants

Ricard Conesa i David González
24/10/2017

4.3 ACTIVITATS

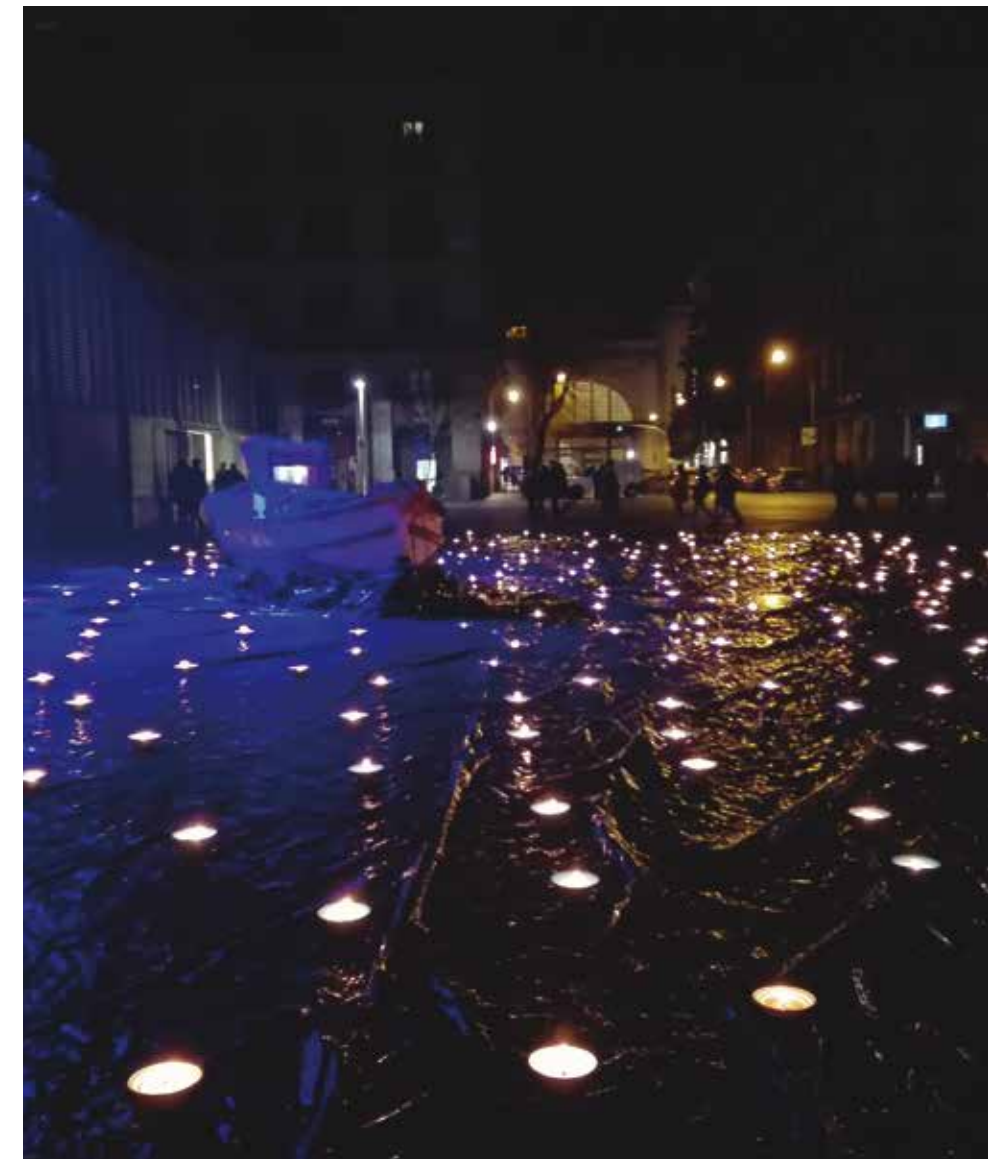
4.3.1 INTERVENCIONS ARTÍSTIQUES

LLUM BCN (SANTA EULÀLIA)

10, 11 i 12 de febrer

El Born CCM es va convertir en el centre neuràlgic del Festival Llum Bcn i acollí una performance amb braços robòtics i llums de làser al vestíbul, una activitat participativa per al públic familiar a la Sala Moragues i una instal·lació amb llums d'espelmes a la plaça Comercial.

Llum BCN

4.3.2 BORN DE CANÇONS

CICLE DE CONCERTS

Direcció artística: Enderrock i Taller de Músics

Tots els concerts de pagament van finalitzar oferint als assistents una copa de vi de cellers de les diferents D.O. de Catalunya; un excel·lent maridatge entre música i gastronomia.

Mai com aleshores l'escena musical catalana havia tingut un protagonisme tan gran de veus femenines, com a solistes o líders de grups, cosa que demostra com les dones han agafat sense complexos el lideratge a dalt de l'escenari. El cicle «Born de Cançons», que el 2017 arribà a la tercera edició, va apostar decididament per atorgar visibilitat i prestigi al talent femení. Fou una aposta tres voltes rebel: per la seva singularitat, pel seu compromís i per la seva projecció. El cicle de música de mercat va conciliar cadascuna de les actuacions amb diferents vins de D.O. catalanes. Aquest cicle musical va estar organitzat per El Born CCM amb la direcció artística d'Enderrock i el Taller de Músics, i la col·laboració d'Emovins i Incavi.

PRIMER TRIMESTRE GENER-MARÇ 2017

Les Kol·lontai 03/02

Assistents **131**

Quatre de les veus més importants de l'escena de la cançó d'autor catalans (Ivette Nadal, Meritxell Gené, Montse Castellà i Sílvia Comes) es van unir en un espectacle únic per retre homenatge a Alexandra Kol·lontai, la revolucionària comunista russa. Un concert per reivindicar el paper de les dones com a motor de totes les revolucions, tot commemorant l'aniversari de la Revolució d'Octubre de 1917.

Donallop 09/02

Assistents **54**

El duet mallorquí format per Pere Bestard i Joana Pol presentà el seu segon disc d'estudi, Misteris de sa vida (Mésdemil, 2017), enregistrat pel productor Paco Loco. Actuant amb total llibertat, el duet ha aconseguit traslladar el seu so a quartet de pop sense perdre la intimitat. Les textures, els colors, les veus i els versos es combinen per donar pas a un nou moment i una nova estètica. La Joana i en Pere són dos cors que bateguen alhora, i això es pot sentir des del primer moment.

Terra i Cultura 2017, amb Lluís Llach 17/02

Assistents **184**

Lluís Llach fou l'amfitrió d'una vetllada en la qual es van presentar els poemes musicals finalistes del VIII Premi Miquel Martí i Pol. Un concert en què van actuar Borja Penalba amb Mireia Vives, Ona Nua, Guiem Soldevila, Marta Elka i Magnus Luna. Va tancar el recital el cantautor valencià Bertomeu, guanyador de l'última edició del certamen Terra i Cultura, organitzat pel Celler Vall Llach.

Mariona Sagarra 24/02

Assistents **151**

Mariona Sagarra el 2017 va publicar el seu setè disc com a solista, *Deixa'm tornar-te a dir* (Satélite K, 2016), un àlbum dedicat íntegrament a la poesia de Montserrat Abelló, escriptora reconeguda el 2008 amb el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes per la seva llarga trajectòria. Amb aquest treball, Sagarra ens acostava a la poesia des del seu món sonor ple de contrastos i pluralitats, molt acurat, ple de detalls, preciosista, seriós i divertit alhora, però també sorprenent, profund, honest i reflexiu. Es tracta d'un treball que destil·la optimisme.

Sommeliers 04/03

Assistents **195**

Com en el món del vi el *sommelier*, encarregat de mostrar i fer arribar el producte al client, Sommeliers fan arribar la música clàssica d'una manera diferent, a un públic més ampli. Cinc noies van traslladar la seva sensibilitat musical en dotze petits temes que mariden jazz i clàssica amb pinzellades de l'univers pop. Sommeliers festegen en català, italià i anglès cançons pròpies i versions com *My Way*, de Frank Sinatra. Una formació clarament clàssica de violí, violoncel, piano, clarinet i veu per trencar barreres de gènere i generacionals.

Eva del Canto 11/03

Assistents **200**

Eva Zotes ens proposava un repertori de temes propis en castellà i anglès inspirats en alguns dels millors vocalistes afroamericans del pop, el soul, el gospel i funk.

Júlia Colom 17/03

Assistents **190**

Juntament amb el guitarrista Carles Aguilera, Colom reinterpretà cançons populars de les Illes i catalanes; mediterrànies en general, treballant cada tema interpretativament i harmònicament, i aportant improvisació, amb reharmonitzacions del jazz i amb molta essència jove.

Les Sueques

24/03

Assistents **232**

El tercer disc de la banda barcelonina Les Sueques és *Moviment* (El Genio Equivocado, 2017), un treball potent i arriscat enregistrat als Hermitage Works Studios de Londres. Va comptar amb la producció de Margo Broom, productor de les londinenques Goat Girl. L'espectacle de Les Sueques fou una reivindicació d'allò que som: desplaçament i relació; nervi i contundència. 1, 2, 3: ball i acció!

SEGON TRIMESTRE ABRIL-JUNY 2017

Bikimel

07/04

Assistents **59**

Bikimel va presentar el seu espectacle *No ben bé*. Un piano i una veu són la base per al repertori més arriscat de la cantautora vallesana, en què fa una tria de poemes musicats d'alguns dels autors catalans més radicals, com ara Carles Hac Mor, Maria Cabrera o Joan Brossa. Els poetes, alguns d'ells amics de la cantautora, són protagonistes d'un diàleg nu i directe, sense artificis innecessaris. La veu única i el piano de Vicky de Clascà conviden a un viatge apassionant a l'arrel dels sentiments.

Laia Badrenas

08/04

Assistents **165**

Ànima groovera. El beat que mou el meu cos és el projecte de soul, rap i funk en català de la cantant manresana Laia Badrenas; una expressió directa del groove interior i la música ballada. En aquest concert, Badrenas partia de l'ànima per generar ritme i s'acompanyava d'un quintet de bons músics, com el teclista Kquimi Saigi, fill de Toni Saigi, «Chupi».

Gener + Las Reinas Magas

21/04

Aassistents **192**

Oh, germanes! (Mésdemil, 2016) és el premiat segon disc dels valencians Gener, dedicat al paper de les dones. El repertori parla de la lluita de sexes i les reivindicacions dels mals endèmics de la masculinitat. Pop soul amb versos de Sylvia Plath, relats de Ray Bradbury o referents als Beatles i Nina Simone. Gener es van presentar al «Born de Cançons» amb el trio vocal i teatral Las Reinas Magas.

Joan Chamorro: La màgia de la veu & Jazz ensemble

28/04

Veus de la Sant Andreu Jazz Band

Assistents **277**

El mestre Joan Chamorro va donar continuïtat al seu espectacle amb les noves veus del jazz català a través de *La màgia de la veu & Jazz Ensemble*. Sis joveníssimes vocalistes i instrumentistes (Andrea Motis, Rita Payés, Èlia Bastida, Alba Armengou, Alba Esteban i Abril Saurí) es van estrenar amb una *big band* de luxe (Joan Mar Sauqué, Joan Codina, Joan Martí, Josep Traver, Ignasi Terraza i Esteve Pi) i un repertori arranjat per Joan Monné que va permetre gaudir d'un ampli ventall de registres de veu, del swing a la bossa nova.

Roba Estesa

01/06

Assistents **243**

«Som dones, som ocells. Cançons noves, romanços vells», canta Roba Estesa, una formació nascuda l'any 2011 i que en cinc anys i amb una sola carta de presentació, *Descalces* (Coopula, 2016), ja va recollir reconeixements importants, com ara el Premi Sons de la Mediterrània 2015. El juny de 2017 es van presentar amb el seu «folk calentó» que incita al ball. Roba Estesa són Alba Magriñà, Anna Sardà, Clara Colom, Clàudia Garcia-Albea, Gemma Polo i Neus Pagès.

Afro Catalan Omelet

13/05

Afro Catalan Omelet Soul Band

Assistents **107**

Liderat per la saxofonista Roser Monforte, el projecte Afro Catalan Omelet és un homenatge a l'obra de Cannonball Adderley i Joe Zawinul. La proposta buscava els paràmetres lliures de *postbop*, plens de ritme i melodia; un viatge energètic al qual es van sumar Òscar Latorre (trompeta), Eloi Escudé (teclats), Àlex Sala (baix) i Andreu Pitarch (bateria).

Mireia Vives

19/05

Mireia Vives i Borja Penalba

Assistents **178**

Un univers de cançons pròpies combinades amb poesia musicada de diferents autors i autores, com poden ser Maria Mercè Marçal (d'un poema seu homònim, el títol de l'espectacle), Vicent Andrés Estellés, Joanjo García, Joan Vergés, Roc Casagran, Ovidi Montllor o Bob Dylan. Amb un poema del poeta sabadellenc Casagran, «Si no fores (no amb mi)», Mireia Vives i Borja Penalba van guanyar l'edició de 2016 del Premi Miquel Martí i Pol del Certamen Terra i Cultura.

Dolo Beltrán

02/06

Copilots

Assistents **279**

Dolo Beltrán es va estrenar en solitari després del seu pas per Pastora, i en aquest nou vehicle musical de pop electrònic i guitarrer va compondre totes les cançons buscant l'equilibri entre les ganes de ballar i les ganes d'explicar històries. Amb el DJ i productor Sergio Fernández van donar forma a Copilots, col·lecció d'autèntics trencapistes en un disc editat per Sony Music. El va defensar en directe amb Jordi Busquets (guitarra), Narcís Corominas (teclat) i Xevi Camp (bateria).

Núria Garcia

03/06

Breathless

Assistents **159**

Núria Garcia Bonilla combina a *Breathless* dues disciplines que estan molt relacionades amb l'actualitat. L'una forma part de les arts escèniques, la música, i l'altra forma part de les noves tecnologies i el món audiovisual, les videoprojeccions. Durant l'espectacle, Núria Garcia va relacionar i combinar la música amb la imatge a través de les sensacions i emocions que la música expressava. En aquestes composicions, el violí (processat) fou el protagonista principal i va anar acompanyat de bases electròniques i alhora de les projeccions de creació pròpia.

Sense Sal

30/06

Fusió vallesana

Assistents **94**

El grup terrassenc Sense Sal presentà al «Born de Cançons» el seu quart treball discogràfic, després de donar-se a conèixer com a grup revelació del pop-folk i la fusió. Dos anys després de gravar *Algun lloc al món* (Temps Record, 2015), el setet consolidava la seva trajectòria amb una nova sonoritat que encomanava la festa però sense deixar enrere l'experimentació.

4.3.3 CARNAVAL

CONCERT REMENA NENA

Assistents

30

Homenatge, en format actualitzat, a la «revista», un gènere teatral i musical que ens ha deixat un llegat immens en diversos aspectes i molt conreat en diferents teatres del Paral·lel barceloní. Aquesta part baixa de la ciutat de Barcelona esdevingué entre finals del segle XIX i principis del XX un àmbit d'hegemonia popular, una expressió cultural genuïna del conflicte social i polític que caracteritzava la Barcelona de la primera meitat del segle XX, i va generar un seguit d'espectacles o gèneres ben diferenciats. La revista agafa l'actualitat i la posa dalt de l'escenari en forma de diferents quadres i molt sovint amb un fons de crítica lleugera.

El concert *Remena Nena* proposava números de diverses revistes del Paral·lel arranjats i cantats per dos músics procedents de diferents àmbits, com Jordi Domènech i Arnau Tordera, i els adaptava a la nostra actualitat tant en forma com en contingut. Un còctel que, juntament amb l'Orquestra de Cambra Terrassa 48 (OCT48), provocà un resultat ben explosiu, ideal per a una festivitat com el Carnaval.

TALLERS PARTICIPATIU DE BARRETS, MÀSCARES I BALLS PER A TOT HOM

La proposta consistia a oferir dues activitats participatives festives a la Sala Moragues de manera simultània (la sala es va dividir en dos espais), una per a públic infantil i familiar, i l'altra per a totes les edats. Els dos tallers van congregar per tal de facilitar l'intercanvi de públic i que la sala estigués plena d'ambient i diversió, a la vegada que s'oferia coneixement i història.

© EL BORN CCM - PERE VIRGILI

1 Taller de barrets i màscares

A càrrec del Servei Educatiu d'El Born CCM

Assistents
248

«Màscares, barrets, tocats i puntes». Com es vestien els barcelonins de 1700 i com celebraven el Carnestoltes? En aquest taller els infants van aprendre a confeccionar complements de vestuari que els van traslladar a la Barcelona de 1700 i al Carnestoltes més famós de l'època, amb materials ben comuns i amb uns resultats sorprenents. A partir de les peces d'indumentària conservades i de les que apareixen representades en diferents objectes, els infants van elaborar sumptuosos i originals barrets i tocats, amb formes elegants i imaginatives, rics en detalls i de colors ben contrastats. Les puntes, tan importants per als acabats del vestuari, també foren motiu d'elaboració de gorgeres per als colls i punys per a les mànigues de les camises i els vestits. I per descomptat, van dissenyar màscares i antifàços festius i enigmàtics, tal com eren 300 anys enrere.

Durada: 2 h. Activitat adreçada a nenes i nens de 7 a 12 anys.

2 Taller de dansa antiga

A càrrec de la companyia de dansa Xuriach

Assistents
248

Espectacle taller de dansa antiga i tradicional obert a la participació de públic de totes les edats. Una vella escola, dos mestres de dansa, quatre músics acompanyants i uns joves aprenents (el públic): aquesta proposta és una mostra de les danses que es ballaven a Catalunya entre els segles ^{XVI} i ^{XVIII} a llocs tan populars com el clos de Barcelona o la rua de Carnaval, i que van conèixer amb els nous repertoris provinents de França. Aquesta selecció de gèneres representatius i virtuoses de l'antic repertori de dansa d'escola ibèrica ens van endinsar en l'estil de dansa anterior a l'entrada de la *belle danse* francesa. Així mateix, el repertori francès ens va permetre

comparar i entendre els canvis en la cultura de la dansa i, per tant, també socials, que van comportar l'adopció d'aquests repertoris. A Catalunya moltes danses franceses es ballaven «a la catalana». D'una manera amena es va convidar el públic a participar del ball i experimentar amb el moviment i la dinàmica del grup, deixant a banda la precisió tècnica, i retrobar així el fil que ens connecta amb la nostra tradició més antiga.

Durada: 2 h. Activitat adreçada a públic de totes les edats.

4.3.4 DIA DE LA DONA

08/03
Assistents
68

El Conservatori Municipal de Música de Barcelona va organitzar el concert especial *Compositores americanes en el dia de la dona treballadora*, amb música d'Amy Beach, Margaret Ruthven Lang i Helen Hood, i interpretat per Mercè Molero, Cristina Morales i Mireia Torras (piano).

4.3.5 ACTIVITATS MUSICALS EN EL MARC DEL CONCURS DE PIANO MARIA CANALS 63A EDICIÓ

02/04
Assistents
nd

«El Maria Canals porta cua al Born»: un piano de cua a disposició de qui el vulgui tocar, durant tot el dia.

Recital de piano a càrrec d'un dels participants del concurs.

© EL BORN CCM - PERE VIRGILI

4.3.6 ACTIVITATS EN EL MARC DE L'EXPOSICIÓ "BORN. MEMÒRIES D'UN MERCAT"

BORN TO SKETCH!

13 i 14/05
Assistents
70

Activitat amb *sketchers* (coincidint amb l'exposició de dibuixos del mercat «Fer mercats, fer ciutat»).

4.3.7 "BORN DE REVOLTA. UN VIATGE A LA CONTRACULTURA DELS 70"

ACTIVITATS DE CLOENDA

Taula rodona-aperitiu
«Born. Una reflexió col·lectiva: re-ivindicant l'autogestió / Re-inventant el sistema»

Coordinació: Joan Maria Gual. A la Sala Moragues.

28/10
Assistents
85

Què va significar el posicionament autogestionari de l'Assemblea de Treballadors de l'Espectacle (ADTE) com a proposta transformadora en una societat en transició? Quin paral·lisme hi podem trobar en els nous moviments assemblearis que proposen una nova mirada sobre la nostra societat i una nova forma de fer política?

Amb Joan Maria Gual, Vicky Peña, Juanjo Puigcorbé, Mario Gas, Carme Elias, Pep Armengol, Xavier Mariscal, Manel Joseph (Plateria).

Concert ReBorn. Amb l'Orquestra Plateria i convidats.

28/10
Assistents
323

Des dels dies del Zeleste del carrer Plateria, de l'Enagua o del Magic, l'Ona Laietana va mostrar una nova manera de fer música, que brillà amb un esclat de creativitat.

L'octubre de 2017 va tornar a sonar amb força, de forma coral, i va reunir una vegada més els seus principals intèrprets per reivindicar amb música i imatges aquella Barcelona dels setanta.

Un concert com els d'abans per aplaudir aquell moviment contracultural que, desacomplexat i dissident, va convertir el mercat del Born en un espai al servei de la ciutat i els seus habitants. Tot, aconseguit a cop de guitarra i mestissatge, seguint una energia incontenible, amb nocturnitat i, és clar, amb una bona dosi de desobediència.

4.3.8 LA NIT DELS MUSEUS

ACCIÓ «VEURE. MIRAR. SENTIR».

20/05
Assistents
5.530

L'acció «Veure. Mirar. Sentir», en col·laboració amb la Nau Ivanow i el Projecte In-genu, es basava en la idea de l'*slow movement* aplicat a les arts escèniques. Amb aquesta peça, es feia una reflexió col·lectiva i vivencial sobre la idea de museu i el ritme amb què la societat moderna «mira». A través d'una coreografia invisible que succeïa majoritàriament entre els visitants del «museu», es pretenia manipular la velocitat de la vivència de mirar dels assistents propasant una trobada més profunda interpersonal i amb l'espai visitat.

4.3.9 MORDASSES, LA MALA CONDUCTA

EXPERIÈNCIES, ACCIONS I REFLEXIONS SOBRE CONDUCTES PERSEGUIDES.

Del 25/05 al 28/05

Assistents

1.212

Des de la primera edició del 2015, que tractava de la censura en els llibres, aquesta proposta sorgeix com a reflexió al voltant de la prohibició, la censura, l'autocensura..., tots mecanismes de control, a vegades vestits d'arguments de protecció, fruit dels valors i pensaments de cada cultura, de cada època, de cada líder, i sovint utilitzats com una forma de dominació sobre les persones.

«Mordasses» és una reflexió oberta i en comú sobre conductes mal vistes ahir, avui i potser demà. Una setmana de propostes amb diferents formats va servir per apropar aquest tema a través de diverses activitats que convidaven a tots els públics: conferències i debats, tallers, espectacles, projeccions, contacontes i molt més per fer de la reflexió una trobada.

Amb «Mordasses» es volia obrir i eixamplar el concepte de censura, més enllà del fet cultural, per interrogar-nos sobre les persecucions quotidianes de vides i conductes, individuals i col·lectives. Tota mena d'arguments, pretexts i tabús han estat usats —i són usats— per blasmar i fer callar l'altre projectant discriminacions socials, econòmiques, d'origen, gènere, orientació sexual, llengua o creences.

4.3.10 BIG DRAW

22/10

Assistents

319

Un any més, El Born CCM s'afegia a la celebració del Big Draw, la gran festa del dibuix que se celebra a la ciutat, amb un taller per a tots els públics. Dibuix per comunicar, per embellir, per aprendre i, sobretot, per gaudir dibuixant. The Big Draw és un esdeveniment lúdic i festiu, dirigit a tots els públics, en el qual diferents artistes proposen i dinamitzen activitats relacionades amb el dibuix com a activitat creativa, oferint l'oportunitat d'experimentar el goig de dibuixar, d'explorar i d'apropriar-se dels llocs de manera significativa.

Els tallers que van anar a càrrec de Urban Sketchers Barcelona són els següents:

The big mural del Born

Creació del mural temporal col·lectiu gegant del Born. Aprofitant l'espai d'El Born CCM, es va proposar a persones de qualsevol edat de dibuixar un mural de 30 metres de llarg. Aquest mural temporal il·lustrà l'edifici en el seu entorn i en relació amb l'exposició «Born. Memòries d'un mercat». L'associació USK Barcelona acompanyà els dibuixants per omplir el mural amb dibuixos de façanes i detalls urbans típics del barri d'avui o d'ahir.

© EL BORN CCM - PÈRE VIRGILI

A la recerca de l'sketcher!

Recorregut a través del barri del Born on els participants trobaven dibuixants amb els quals van poder compartir la història del lloc que dibuixaven i que els van convidar a dibuixar amb ells. Tots els visitants que hi van participar van rebre un mapa i se'ls convidà a anar a trobar els sketchers que durant tot el dia van dibuixar llocs emblemàtics del barri. Els participants (nens i adults) estaven convidats a dibuixar aquests mateixos punts de vista i podien recollir a El Born CCM tot el material necessari.

4.3.11 PRESENTACIÓ DE LLIBRES

07/11

Assistents

36

Sota el títol **Memòria del mercat del Born**, els doctors Manel Guàrdia i José Luis Oyón expliquen com des de l'edat mitjana la plaça de Born va ser un dels principals espais de mercat de Barcelona. Es va mantenir com a mercat tradicional fins que l'enderroc de la Ciutadella i el projecte de Josep Fontserè van permetre bastir el primer mercat metàl·lic de la ciutat per allotjar-hi els venedors de la plaça. Inaugurat el 1876, esdevingué expressió de la nova urbanitat i modernitat de les grans capitals d'aleshores, i el primer d'un nou sistema de mercats que es bastí ràpidament en dues dècades. Concebut com a mercat minorista, va resultar sobredimensionat, i entre 1921 i 1971 es va convertir en un mercat majorista de fruites i hortalisses en un període de forta expansió urbana. Després de 45 anys des del seu tancament, aquest llibre vol reconstruir el llarg període d'activitat d'aquest epicentre de l'abastiment de Barcelona i posar especial èmfasi en la vida quotidiana i en la memòria de la gent que hi va treballar.

Sota el títol **L'arquitectura del mercat del Born**, el Dr. Ramon Graus explica com en ple Sexenni Democràtic el mestre d'obres Josep Fontserè, l'enginyer industrial

Josep M. Cornet i Mas i l'empresa La Maquinista Terrestre i Marítima aixecaren en ferro el nou mercat del Born (1871-1876). La seva arquitectura recollia les experiències capdavanteres europees en l'ús del ferro combinat amb vidre. Gràcies al nou material d'arxiu, aquest llibre mostra les raons, els dubtes i les etapes de disseny que permeteren completar l'edifici amb èxit. Cent anys després, en la darrera etapa del franquisme, l'edifici fou abandonat i calgué la mobilització dels moviments socials per salvaguardar-lo. A partir de 1970, vingué una corrua de propostes arquitectòniques, que sempre costaven de materialitzar. Una primera restauració el salvà inicialment (1977-1982), però l'intent fracassat de construir-hi una biblioteca i la confirmació de les troballes arqueològiques de la ciutat de principis de segle XVIII en permeteren la restauració definitiva (2002-2013). Al llibre es mostren aquestes temptatives i s'inclou una entrevista amb l'arquitecte Enric Sòria.

4.3.12 PROGRAMACIÓ FAMILIAR

PRESENTACIÓ DE CONTE

29/01
Assistents
77

Presentació del 4t volum de la col·lecció de contes «El Bornet», a càrrec de l'actor Joan Valentí (que fa de Pau al Club Súper 3). Aquest volum es titula *Quina trenca-dissa!*.

MÚSICA. «BORNET DE CANÇONS»

Assistents
1.250

De gener a juny de 2017, un diumenge de cada mes va tenir lloc a les 12 del migdia un cicle de programació musical infantil per a públic familiar, en què es presentaven propostes musicals de tots els estils —del pop a la cançó, passant pel heavy, la rum-

© EL BORN COM - PIRE VIRGILI

ba o la música electrònica— pensades expressament per als nens i nenes. Aquesta programació permetia compartir l'experiència musical entre pares i fills i alhora potenciava la sensibilització dels nens vers la música moderna i la cultura.

Direcció artística de Grup Enderrock.

8/1/17	Landry el Rumero - Ets especial
5/2/17	Samfaina de Colors - Els tres porquets es caguen de por
5/3/17	Wag i Jo - Jun i el follet del vent
2/4/17	Big Band de Granollers – Afronora
7/5/17	De Paper - Dins la panxa del llop
4/6/17	Dàmaris Gelabert - concert
5/11/17	Mainasons
3/12/17	Xiula
23/12/17	Bressola 40 anys (Marc Serrats «Xerramequ» i Raph Dumas)

CONCERT ES BUSCA AMIC

16/06
Assistents
150

Concert escenificat obert a tots els públics, per a tota la família (a partir de 4-5 anys): Orquestra simfònica formada per 35 músics del Symphonisches Projektorchester d'Ingolstadt sota la direcció de Walter Kiesbauer, més 12 músics (de corda) de Barcelona i tres actors-acròbates.

En Max se sent sol. Ningú no es preocupa per ell, encara que, de fet, és ben amable. Potser els altres el troben massa petit o no suporten el seu barret... ves a saber! I com que la solitud l'entristeix tant, un dia escriu en un rètol: «ES BUSCA AMIC!». I de sobte veu un gos assegut al davant de la porta! Un gos?! Sí —i aquí comença una gran amistat entre en Max i en Leo, el gos! Però de cop i volta apareix en Paul, un noi molt espavilat, i en Leo en queda ben enlluernat i s'oblida d'en Max...! Quina llàstima... O no? Per què no juguem tots tres junts?

Aquest espectacle —teatre de moviment dirigit a tota la família—, interpretat per tres actors acròbates, recorda el cinema mut de Buster Keaton pels gestos, la mímica i l'expressió no verbal. A més, incorpora jocs malabars i trucs de màgia d'una qualitat excepcional. És un conte sobre l'amistat, sense paraules, però amb molta música i imatges poètiques; sobre el desig de tenir un amic i sobre l'experiència que compartir no vol dir perdre. El compositor Walter Kiesbauer el descriu com més musical que qualsevol peça teatral, més escènic que qualsevol concert; una fusió insòlita de gran orquestra i escena molt reduïda. Molta música, pocs accessoris, una participació espontània del públic, escenes emocionants a la sala i canvis ràpids dels personatges van fer gaudir els espectadors —tant petits com grans— i van generar un espectacle teatral molt divertit. Va estar organitzat juntament amb el Goethe Institut i Ribermúsica.

TEATRE. ESPECTACLES TEATRALS FAMILIARS DE CAP DE SETMANA

Organitzat i comissariat per Farrés Brothers i cia. Un cap de setmana al mes (un passi dissabte a la tarda i un altre el diumenge al migdia), de gener a abril.

Cicle hivern-primavera: «Amb ulls de dona»

Quatre espectacles pensats i fets des del femení, per a tots els públics, homes, dones, nens i nenes. Pensats i fets des de l'humor i l'amor, per trencar clixés i esquemes que encara ara pesen massa. Quatre espectacles brillants que van eixamplar camins, que miraven el món de cara, perquè el món giri més ben encarat.

21 i 22/01

Les supertietes Companyia Les Bianchis

La Queralt, una investigadora peculiar, serà tieta. Això l'alegra molt, però al mateix temps l'entristeix perquè creu que no ho sabrà fer. Per això sol·licita ajuda a les seves amigues de sempre, la Magda, una empresària de mitjons, i la Bàrbara, una àrbitre de futbol, que són tietes des de fa molt de temps. La Queralt descobreix amb els contes, la màgia i les seves amigues com ser una «supertieta». Els contes que s'expliquen en l'espectacle són del llibre *Contes infantils contra tot pronòstic*, d'Empar Moliner. També hi trobem dues cançons compostes per Arnau Vallvé.

18 i 19/02

Adéu Benvinguda Companyia Mimaia

Tots els diumenges, la taula de la Benvinguda s'omple de mariners i pescadors que volen gaudir de les millors sardines del port. Una gran taula sense estovalles i amb olor de peix, una taula on es permet escriure com si fos un gran llibre obert. De la mar a la taula, de la taula a la mar..., la vida passa en un cicle continu com el peix que

es mossega la cua. *Adéu Benvinguda* ens parla dels cicles de la vida, de la necessitat que s'acabin les coses perquè en tornin a començar de noves.

18 i 19/03

Tut-Turutut la Princesa! Companyia La Bleda

La Princesa Bleda ha perdut el seu tresor. Avui, que ha vingut tanta gent a veure-la, i no els el pot mostrar! Amb la il·lusió que li feia! Ep: l'ha perdut... o li han pres?

22 i 23/04

Hilos. Companyia La Rous

Venim al món units pel cordó umbilical que ens entrellaça d'una manera única a la nostra mare, però, què passa després amb aquest fil? El cordó es talla en néixer, però el vincle que es crea entre les dues parts, com un fil invisible, roman viu.

El cicle de tardor: «Un mercat de nassos»

El fil conductor d'aquest cicle va ser el nas del pallasso. Durant el quart trimestre de 2017, el Born es va omplir de somriures, ja que la programació familiar va tenir la mirada innocent i neta de tres de les companyies de clown més actives del país.

30/09 i 01/10

Pianissimo Companyia Cirquet Confetti

El Mestre Frans i la Serafina van presentar el seu espectacle en format de concert. Un piano de cua com a instrument protagonista. Cada número de clown prenia l'excusa de la interpretació d'un tema musical o coreogràfic. Música en directe, coreografies i grans dosis d'humor. Espectacle de pallassos i música en directe per a tots els públics... I és que quan la concertista és una pallassa la música sona molt divertida.

18 i 19/11

Cösmix

A càrrec de la companyia Teatre Mòbil. Dos viatgers infatigables, estranys i extravagants, de dimensions còsmiques i un mix de bogeria, van arribar a l'escenari programats per fer riure. Com dos homes orquestra, van desplegar les seves millors habilitats: feien música impossible, feien teatre reciclàssic, feien l'animal, i fins i tot ens van avançar el futur en viu i en directe!

CINEMA. CICLE DE CINEMA FAMILIAR «SOM EXPLORADORS!»

Comissariat per Modiband, de gener a maig de 2107 es va programar un cicle de cinema per a públic infantil i familiar, dirigit específicament a nens i nenes entre 6 i 12 anys, que va tenir lloc un matí de diumenge al mes.

Amb aquest cicle, iniciat al gener de 2016, El Born CCM havia obert una nova línia de programació familiar. «Som exploradors!» proposava un viatge per la geografia i la història a través del cinema: viatjar a altres cultures, aprendre història, transportar-se a altres societats i territoris.

Totes les sessions estaven conduïdes per un dinamitzador que presentava les pel·lícules i animava el debat posterior.

Primer trimestre – Gener, febrer i març - «Som explorador@s!»

La proposta de títols per al primer trimestre de 2017 del cicle «Som exploradors!» continuava apostant per films que apellen a l'aventura de descobrir el món i la seva riquesa cultural, i posava l'èmfasi en el paper de la dona i les heroïnes en aquests relats. La dona, les noies, les nenes en el cinema han interpretat sovint rols passius, submisos, objectes de bellesa i poca cosa més, i les princeses de la factoria Disney han contribuït molt a aquesta visió poc igualitària i sexista. Però afortunadament existeixen pel·lícules que presenten unes heroïnes ben diferents: valentes, decidides, independents i fortes. Pel·lícules que trenquen els esquemes o que senzillament mostren d'una manera natural uns caràcters femenins que no cauen en els tòpics. Les tres pel·lícules d'aquest cicle, a més, ens van permetre fer un viatge a través de la geografia per conèixer altres cultures i formes de vida.

15/01/2017

El perro mongol

Byambasuren Davaa Alemanya, 2005. En castellà

Després de passar el curs escolar internada en un centre educatiu de la ciutat, una nena de vuit anys torna a la cabana de l'estepa mongola on viu amb la seva família. Malgrat la situació d'aïllament quasi absolut, la vida transcorre amb harmonia. Se succeeixen petits conflictes quotidians amb el pare, la mare i els germans. Com arreu del món, aquests contribueixen al creixement personal de la filla gran. Mentre recull llenya per a la seva mare, un dia troba un cadell de gos. Se l'emporta a casa i se'l vol quedar. Però el seu pare s'hi nega perquè té por que sigui descendent de llops i els porti mala sort.

Una història tendra i captivadora que ens narra la vida d'una família nòmada mongol, des del punt de vista d'una de les filles protagonistes.

10/02/2017

Arrietty i el món dels remenuts

Hiromasa Yonebayashi Japó, 2011, 96'. En català

Una família de remenuts viu en una caseta amagada sota una mansió campestre. Els remenuts tenen la norma de no deixar-se veure mai pels humans, però la seva tranquil·la existència canvia quan l'Arrietty, una nena audaç, és vista accidentalment per en Shô, el nen que acaba d'arribar a la casa i que es troba en un estat de salut delicat. Entre l'Arrietty i el Shô sorgirà una forta amistat, però l'existència dels remenuts es veurà perillosament amenaçada.

Arrietty enlluerna per l'esperit explorador de la protagonista i la creació d'un univers propi d'emoció i d'intriga.

12/03/2017

La bicicleta verde (Wadjda)

Haifaa al-Mansour Aràbia Saudita-Alemanya, 2012, 98', doblada al castellà

Un parell de vambes rockeres es deixen entreveure sota una túnica islàmica. És evident que alguna cosa no quadra. La Wadjda és una nena divertida i emprenedora de deu anys que viu en un barri de Riad, la capital d'Aràbia Saudita, en una societat tan tradicional que certes coses com anar en bicicleta li estan totalment prohibides. Ella vol tenir una bicicleta per poder fer una carrera amb el seu amic Abdullah i farà el que estigui a les seves mans per aconseguir els diners per comprar-la.

Wadjda és la primera pel·lícula de ficció produïda a Aràbia Saudita i a més dirigida per una dona. Tracta de manera excel·lent un tema molt complex, com és la situació de la dona en societats conservadores islàmiques. Una faula realista plena d'encant, alegria i lluminositat.

Segon trimestre – Abril i maig - «Mercaders i aventurers»

L'esperit d'aventura i l'ànima dels mercaders i comerciants estaven presents en aquest petit cicle de cinema per a nens i nenes exploradors. Vam viatjar al París dels anys trenta per endinsar-nos en el bullici d'una estació de tren, espai de trànsit, d'intercanvi i de comerç, i vam continuar viatjant pel món damunt d'una escombra per conèixer la història d'una nena bruixa que es dedica a fer de missatgera d'una pastisseria.

09/04/2017

La invención de Hugo

Martin Scorsese EUA, 2011, 127'

La invención de Hugo explica la història d'Hugo Cabret, un nen orfe que viu amagat en una estació de tren de París l'any 1930. Fill d'un rellotger, havent heretat la seva habilitat per la precisió amb les màquines, intentarà reconstruir un autòmat que va deixar incomplet el seu progenitor. Ho farà acompanyat d'una excèntrica nena, la Isabelle, i d'un vell joguinaire, que no és altre que George Méliès. A partir del moment en què es troben, s'endinsaran junts en un món inesperat ple de fantasia en què cadascú trobarà les seves pròpies respostes als enigmes que els preocupen.

Una aventura màgica, una història d'amistat i perseverança, un homenatge al cinema i a l'esperit creador: aquest film de Scorsese és tot això i molt més.

14/05/2017

Kiki, l'aprenent de bruixa

Hayao Miyazaki Japó, 1989, 101'. En català

La Kiki és una nena aprenent de bruixa que deixa enrere casa seva i la seva família per independitzar-se i començar el procés que la converteixi definitivament en bruixa. Acompanyada de Jiji, el seu gat negre, emprèn un viatge que la porta fins a Koriko, una ciutat marítima europea, on troba feina en un forn de pa. La Kiki començarà a fer de missatgera i iniciarà també un aprenentatge que li farà descobrir els seus punts febles i les seves autèntiques virtuts.

Com és habitual en la seva filmografia, Miyazaki ens regala una pel·lícula fantàstica amb un gran rerefons filosòfic i moral, convertint la petita bruixa en una heroïna que lluita per aconseguir un món millor.

Quart trimestre – Octubre i desembre – «A la recerca de la identitat»

29/10/2017

La cançó del mar (Song of the sea)

Tomm Moore Irlanda, 2014

Després de la desaparició de la seva mare, en Ben i la Saoirse són enviats a viure amb la seva àvia a la ciutat. Però allà no s'hi troben bé i decideixen escapar-se i tornar a casa seva, al costat del mar. El camí de retorn, però, es converteix en una cursa contra el temps, ja que a mesura que avancen es van endinsant en un món que en Ben només coneix a través de les llegendes que li explicava la seva mare. Durant el viatge descobreixen que la petita Saoirse és una *selkie*, l'últim bebè foca, i ella és l'única que pot alliberar les criatures màgiques, convertides en pedra per la malvada Bruixa dels Mussols.

La cançó del mar és una petita joia de l'animació contemporània que brilla amb personalitat pròpia, per la seva estètica i per la força de la seva fantasia.

26/11/2017

El cuento de la princesa Kaguya

Isao Takahata Japó, 2013

Basada en un conte popular japonès, la història comença quan una parella d'avis camperols troben una nena remenuda dins d'una planta de bambú i decideixen adoptar-la com si fos la seva filla. La nena creixerà primer en un entorn humil de muntanya, lliure i feliç, fins que el seu pare decideix mudar-se a la ciutat i convertir-la en una autèntica princesa. Haurà d'aprendre bones maneres, nombroses habilitats artístiques, disciplina i discreció, cosa que farà amb entusiasme a l'inici i ensopiment al final. Convertida aviat en una dona bonica, la princesa Kaguya serà pretesa per molts homes, inclòs l'emperador, però ella els rebutjarà a tots i es rebel·larà així contra l'ordre establert.

Una magnífica oportunitat per viatjar al Japó feudal i deixar-se emportar per una història plena de màgia i fantasia.

17/12/2017

Ocells de pas (Les oiseaux de passage)

Olivier Ringer França i Bèlgica, 2015

Pel seu desè aniversari, la Cathy rep un regal sorpresa: un ou d'on naixerà un aneguet i una incubadora. L'ànec neix davant de la Margaux, la seva millor amiga, i la Cathy li regala, ja que l'aneguet ja veu la Margaux com la seva mare. Però els pares de la Margaux consideren que la seva filla, que té una malaltia muscular, no es pot fer càrrec de l'animal. Les dues nenes hauran de trencar les normes per donar a l'ànec la vida que creuen que es mereix.

TEATRE DE NADAL

Assistents

206

LibèHula

Companyia Toti Toronell

Vuit funcions (dos passis cada dia): 27, 28, 29 i 30 de desembre

A les fires, la música de carilló s'ha substituït per la música electrònica i les tires de bombetes pels llums de led. Malgrat tot, LibèHula segueix impertorbable. Un petit teatret de fira que es resisteix a perdre la seva essència de circ de les meravelles, de les coses fetes a mà.

4.3.13 EL BORN ACULL

Assistents

238

10/05

BARCELONA POESIA 10/05

Dins del projecte «Barcelona Poesia», la Direcció de Cultura i Proximitat de l'ICUB va voler retre un homenatge al músic americà de jazz John Coltrane a El Born CCM, que va consistir en un recital de poemes a càrrec d'un parell d'actors acompanyats per un grup de jazz de l'ESMUC.

07/07

ESPECTACLE POÈTIC VEUS PARALLELES

Veus paral·leles 15: del Vístula al Segre.

Concerts del Festival Mas i Mas

Sis concerts (29 i 30 de juliol; 5, 12, 13 i 26 d'agost)

4.3.14 ACTIVITATS DE BESTIARI LLIBRERIA DEL BORN

Assistents
312

BERENARS LITERARIS

Dos dimecres al mes, a les 19 h, es van organitzar trobades amb autors, editors o traductors mentre es gaudia d'un berenar deliciós, dolç o salat.

L'AFTERWORK DE BESTIARI

Un dijous al mes, a les 19.30 h, es va realitzar una conversa informal amb autors, acompanyats d'una cervesa.

CONTACONTES

Durant els mesos d'octubre a desembre, un diumenge al mes, a les 17 h, el Bestiari, la llibreria d'El Born CCM, va organitzar al vestíbul sessions de Contacontes. Les caixes del Bestiari van esdevenir prestatgeries de llibres, i a cada llibre... hi havia un munt d'històries.

Per a nenes i nens d'entre sis i onze anys.

4.4 CONFERÈNCIES JORNADES CONGRESSOS

4.4.1 ACTIVITATS EN EL MARC DE L'EXPOSICIÓ "BORN. MEMÒRIES D'UN MERCAT" ABRIL-OCTUBRE

«Born. Mercats, ciutat i arquitectura»: jornades i cicle de conferències / taules rodones

En el marc de la presentació de l'exposició sobre el mercat del Born, El Born CCM i l'Agrupació d'Arquitectes per a la Defensa i la Intervenció en el Patrimoni Arquitectònic (AADIPA) van organitzar conjuntament unes jornades sobre el mercat del Born i una sèrie de conferències, adreçades tant a públic general com a un públic més especialitzat.

L'AADIPA té per objectiu contribuir a la defensa i la difusió del patrimoni arquitectònic, així com vetllar per la seva protecció i investigació a través de la millora de la formació dels seus agrupats i per mitjà de la gestió i organització de conferències, seminaris, debats, cursos, visites, publicacions, exposicions i d'altres actes relacionats amb la intervenció en els edificis històrics.

Jornades: 31 de març (al COAC) i 1 d'abril (a El Born CCM)

Conferències/taules rodones: 20 i 27 abril, 4 i 11 maig

4.4.2 CICLE "CENTENARI DE LA REVOLUCIÓ RUSSA. 1917/2017: LA REVOLUCIÓ QUE VA TRASBALSAR EL MÓN"

L'Ajuntament de Barcelona va commemorar el centenari de la Revolució Russa amb un cicle de converses i debats que va tenir lloc durant la tardor de 2017 a El Born CCM. Així doncs, des del 26 d'octubre fins al 30 de novembre, i al llarg de sis sessions, el cicle va permetre revisar el llegat de l'episodi que va obrir les portes a la utopia social més important del segle xx.

Quin balanç en fem des d'un present convuls? Encara interpel·la els moviments socials de casa nostra?

Les conferències van comptar amb la participació de figures de prestigi internacional, com l'eurodiputada Luciana Castellini, tota una llegenda per a la militància comunista italiana; l'editor Carlo Feltrinelli, fill de qui va ser responsable de l'edició de *Doctor Zhivago*, obra del premi Nobel Boris Pasternak; Paolo Mancosu, estudiós de Boris Pasternak i de la seva obra; Hito Steyerl, segurament l'artista de video-art més trencadora del moment i professora de la Universitat de les Arts de Berlín; Josep Fontana, una de les veus més autoritzades per guiar-nos en la interpretació de la història contemporània; l'editor Jorge Herralde; Eulàlia Vintró, figura històrica del PSUC i membre destacada d'ICV; o Rafael Poch, periodista i corresponsal de *La Vanguardia* a Berlín entre 1988 i 2002 i autor del llibre *La gran transición rusa, 1985-2002*.

Conferències:

«La Revolució, avui»

dijous 26 d'octubre

«El segle de la Revolució»

dijous 2 de novembre

«L'afer Zhivago. Una història editorial de la guerra freda»

dimecres 8 de novembre

«El fil roig de la militància»

dijous 16 de novembre

«La Revolució que va arribar el dia després de la seva arribada»

dijous 23 de novembre

«La implosió de la URSS»

dijous 30 de novembre

4.4.3 1R CONGRÉS INTERNACIONAL D'HISTÒRIA DE LA CORRUPCIÓ POLÍTICA A L'ESPANYA CONTEMPORÀNIA (SEGLES XIX A XXI)

El Born Centre de Cultura i Memòria, el Departament d'Afers i Relacions Institucionals i Exteriors i Transparència i el Grup d'Història del Parlamentarisme (UAB) van organitzar aquest Congrés Internacional.

Una reflexió oberta a diferents disciplines científiques que pretén analitzar la corrupció política més enllà del present i de la política institucional.

Avui més que mai sembla pertinent posar el focus d'interès en la història de la corrupció. Els escàndols polítics omplen les pàgines de l'actualitat i constitueixen una de les xacres de la nostra societat a escala global. Però aquestes males pràctiques no són noves, sinó que troben les seves arrels en el temps prenent nous significats a partir de la implantació del liberalisme i de les noves assemblees parlamentàries.

Els canvis polítics, socials i culturals que es produïren amb les revolucions liberals de finals del segle XVIII i principis del XIX produïren una transformació profunda de la societat i de la política, una nova definició de l'esfera pública i privada, dels valors, de les idees de virtut i de correcció política. És per això que cal posar l'accent en la interpretació d'aquest fenomen des d'una perspectiva temporal i territorial prou àmplia. Una mirada atenta als canvis del concepte de corrupció, que integri no només les actituds dels corruptes, sinó també la sovint bandejada història dels corruptors, que tinguin en compte les fronteres canviants i no sempre nítides de les males pràctiques i l'emergència d'una consciència cívica crítica amb aquests comportaments.

4.4.4 EL BORN ACULL

SEMINARI «NARRATIVES DE LA MEMÒRIA SOBRE LA VIOLÈNCIA DE L'ESTAT»

Organitzat per l'Institut dels Passats Presents i l'EUROM

La memòria i la narrativa dels perpetradors de la violència de l'Estat han estat un objecte d'estudi tractat per la historiografia des de fa dècades, de manera particular en el cas de l'Alemanya nazi. Més recentment, diferents estudis i projectes han abordat aquesta qüestió en les altres àrees geogràfiques i països, com és el cas argentí per al Con Sud o bé d'alguns dels països sota el domini de l'antiga Unió Soviètica.

Tanmateix, potser a diferència del país veí Portugal, aquesta és una línia d'investigació que en el cas de l'Espanya franquista ha estat poc o gens explorada, amb l'excepció dels treballs centrats en la repressió desfermada durant els anys de guerra o bé en la dècada dels anys quaranta, tot just finalitzada la Guerra Civil.

Això justifica l'interès d'aquest seminari internacional, amb el qual proposàvem de fer un debat sobre enfocaments i perspectives multidisciplinaris respecte al fenomen de la construcció de la memòria i del parlar dels victimaris, per tal d'aprofundir en les seves narratives, i en les lògiques i les morals que les sustenten.

JORNADA «ARXIUS, DRETS HUMANS I TRANSPARÈNCIA»

(Auditori c/ Comercial, 5)

Organitza: Institut dels Passats Presents i Arxiu Municipal de Barcelona

L'objectiu de la jornada era plantejar una reflexió conjunta sobre tres conceptes que, més enllà del cercle d'experts en aquestes disciplines, es llegeixen sovint de manera excloent per part de la ciutadania. Per contra, l'anàlisi de la realitat mostra la ineludible necessitat d'articular aquests conceptes per propiciar resultats altament satisfactoris en l'àmbit dels drets humans, la memòria històrica i el retiment de comptes.

En aquesta jornada, es pretenia mostrar, mitjançant casos concrets, a voltes emblemàtics, que els ideals de veritat, justícia i lluita contra la impunitat i la desmemòria, presents a les agendes dels governs i les organitzacions més avançades a escala nacional i internacional, s'assoliran en tota la seva plenitud en la mesura que es produeixi un encaix que aglutini el potencial informatiu i testimonial dels documents d'arxiu amb les accions encaminades a resoldre els conflictes polítics —sovint dirigits en l'àmbit militar— en el marc d'unes administracions que entenguin la transparència com una política de portes obertes pel que fa a l'accés als documents i a la informació.

A banda de la necessària reflexió teòrica, la jornada feia evident la necessitat de treball conjunt mitjançant l'anàlisi de casos com el conflicte armat colombià, la destrucció intencionada del patrimoni documental en la guerra dels Balcans o l'ús reparador dels arxius en les transicions de dictadures militars a règims democràtics al Con Sud, entre d'altres. En síntesi, una jornada que visualitzava el repte de

fomentar la integració de disciplines i també la ineludible interdisciplinarietat entre professions compromeses a treballar conjuntament, com ara els arxivers gestors de documents, historiadors, juristes, antropòlegs, periodistes i experts en drets humans amb l'objectiu prioritari de respondre a la reivindicació col·lectiva de dignitat i justícia universal.

JORNADES DELS CENTRES D'ESTUDIS DEL PLA DE BARCELONA

Organització: Institut dels Passats Presents i Arxiu Municipal de Barcelona

Aquestes jornades van aplegar centres de recerca, investigadors i arxivers per conèixer quines són les principals recerques i recursos documentals sobre la història local a la ciutat.

13È CONGRÉS INTERNACIONAL DE CONSERVACIÓ DE MOSAICS

Organitzat per l'International Committee for the Conservation of Mosaics (ICCM) i l'ICUB-Servei d'Arqueologia

Què entenem per mosaic? Conservar mosaics antics i moderns. Amb aquesta pregunta, la 13a edició del congrés va debatre sobre els materials i tècniques d'una expressió artística i funcional que l'arquitectura incorpora en les seves més variades formes: paviments, murals, cobertes, ja sigui en espais interiors o exteriors. Així doncs, el comitè organitzador acceptà el repte proposat per Barcelona d'obrir la mirada sobre mosaics de totes èpoques, com a formes d'expressió i funcionalitat adaptada al moment històric al qual pertanyen. No ens ha d'estranyar, doncs, la pervivència del mosaic de còdols o l'efimeritat dels Nolla, la identificació del trencaús amb el modernisme, o l'hidràulic, per citar uns exemples allunyats del mosaic clàssic al qual estàvem acostumats. L'edició del 13è congrés tenia com a objectiu el seu reconeixement com a patrimoni i, per tant, la necessitat implícita de la seva conservació, eix entorn del qual van girar les propostes.

4.5 COMUNICACIÓ

En aquest apartat fem un repàs a alguns dels principals indicadors corresponents a la comunicació i difusió de les diverses activitats realitzades durant el 2017, així com a les inherents a la promoció de la naturalesa d'aquest espai.

PRINCIPALS INDICADORS

CAMPANYES

Estables:

- El Bornet: 3 (activitats infantils i familiars de caps de setmana. Programació estable d'hivern, primavera, tardor).
- Llibret d'activitats trimestrals: 3 (totes les activitats. Programació estable d'hivern, primavera, tardor).
- Born de nit: 1 (programació especial d'estiu).
- Setembre a El Born CCM: 1 (programació especial de setembre).
- Nadal a El Born CCM: 1 (programació especial de Nadal).
- Programa educatiu: 1 (dirigit a escoles).
- Casals d'Estiu: 1 (dirigit a entitats i pares).

Exposicions:

- 1 permanent.
- 2 temporals de gran format i programa d'activitats relacionat.
- 2 temporals de petit format i programa d'activitats relacionat.

Activitats especials:

- Espai i aplicació El Born 3D: 1
- Programa Mordasses: 1
- Cursos: 2
- Congrés: 1
- Cicle de conferències de gran format: 1
- Esdeveniment de gran format a la plaça: 1

XARXES SOCIALS, NEWSLETTERS I ARTICLES EN MITJANS

Twitter **499**
Facebook **615**
Instagram **735**
Visites al web **113.497**
Pàgines vistes **360.734**

Aquestes campanyes han donat lloc a les xifres que exposem tot seguit en relació amb els nous seguidors a les principals xarxes socials on es té presència i el nombre de visites al web, així com de visitants (les xifres apareixen detallades en el marge dret i evidencien unes dades que, tot i que han baixat respecte al 2016, continuen sent rellevants). En destaquen especialment les dades de visites i pàgines vistes.

XARXES SOCIALS

Twitter **11.254**
Facebook **8.092**
Instagram **1.939**

Pel que fa a les **dades absolutes de seguidors** a les tres principals xarxes socials on es té presència i activitat, les xifres van experimentar el 2017 un cert augment, amb data 31 de desembre del 2017.

MITJANS TRADICIONALS I INTERNET

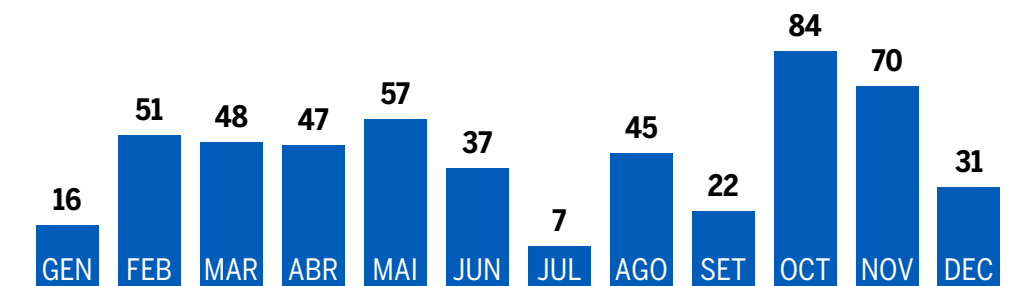
Articles en mitjans **403**
Newsletters **24**

En relació amb la presència en mitjans escrits i Internet, el 2017 les xifres van ser més moderades respecte a l'any anterior, donat que no es va realitzar cap exposició que generés l'expectació que havia creat l'any anterior (2016) la mostra sobre Franco, amb les escultures al carrer, que van causar un gran seguiment i també respostes ciutadanes molt diverses. Durant les setmanes prèvies, especialment durant els dies que les escultures van romandre a l'espai públic, la presència als mitjans de comunicació va ser molt important.

A continuació, en els **gràfics següents** apareixen expressades les evolucions produïdes durant els dotze mesos de 2017 pel que fa a nous seguidors en les principals xarxes socials en què es tenia presència i en què es va treballar. Val la pena constatar que aquestes xifres van fluctuar força durant l'any, amb alguns períodes de certa estabilitat (evolució uniforme), especialment en els casos de Facebook i Instagram durant la segona part de l'any.

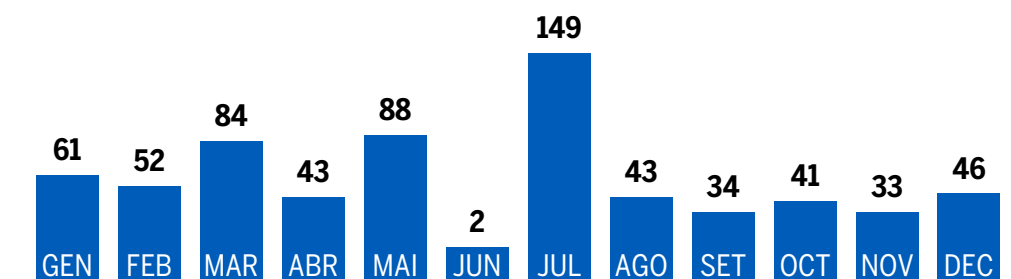
Twitter

Seguidors nous 2017
(gràfic 1)

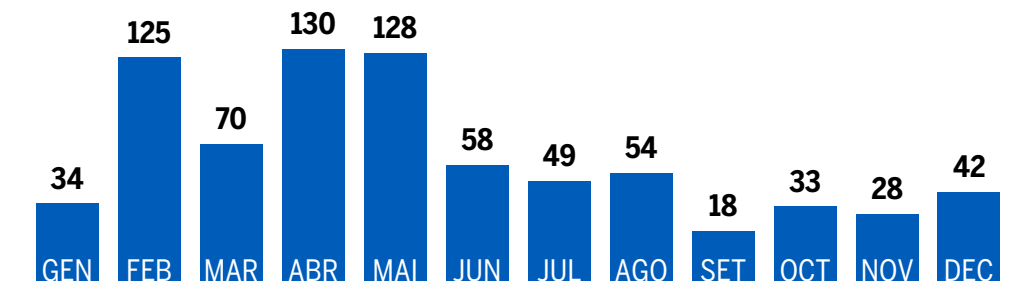
Facebook

Seguidors nous 2017
(gràfic 2)

Instagram

Seguidors nous 2017
(gràfic 3)

Publicació d'elements de comunicació

25

Insercions en mitjans impresos

31

Insercions en mitjans radiofònics

116

Insercions en mitjans digitals

16

Opis

400

Banderoles

1.200

Cartells de botiga

11.000

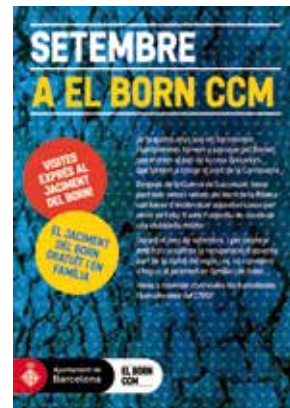
Cartells de pirulí

5.000

Pel que fa a altres dades representatives de les accions desenvolupades en el Departament de Comunicació d'El Born CCM durant el 2017, a continuació detallarem algunes xifres que posen de manifest la naturalesa d'aquestes i l'impacte assolit.

En primer lloc, detallarem les accions realitzades **a la premsa i als mitjans de comunicació tradicionals, així com a Internet**, durant els dotze mesos, pel que fa a insercions publicitàries, redaccionals, bàners o falques, entre d'altres.

Així doncs, es van publicar **25** elements de comunicació, i es van realitzar **31** insercions en mitjans impresos, **16** en mitjans radiofònics i **16** en mitjans tradicionals.

Pel que fa a **accions de publicitat o promoció exterior**, l'activitat va seguir amb la tendència d'anys anteriors i es van assolir unes xifres molt apreciables en aquest apartat. En aquest sentit, es van fer 400 opis, 1.200 banderoles (600 fanals), 11.000 cartells de botiga i 5.000 cartells de pirulí.

Finalment, cal assenyalar que durant el 2017 es van portar a terme **55 reportatges fotogràfics i 28 produccions audiovisuals** que van servir per il·lustrar moltes de les accions de comunicació desenvolupades al Centre, a les xarxes i a la web, i van servir també de material gràfic i audiovisual als mitjans per complementar les seves informacions sobre les activitats realitzades a El Born CCM.

Així mateix, cal destacar les **5** rodes de premsa realitzades, amb un molt bon seguiment per part dels mitjans.

ACTIVITATS DE COMUNICACIÓ

Al llarg del 2017 El Born Centre de Cultura i Memòria s'ha compromès en la realització de diverses campanyes de difusió dirigides als ciutadans i ciutadanes de Barcelona i altres públics de diverses procedències.

PLA DE COMUNICACIÓ

El pla de comunicació que ofereix El Born Centre de Cultura i Memòria disposa d'una àmplia xarxa de possibilitats per aconseguir una difusió òptima del centre a la societat. Les accions que s'han pres per assolir els objectius formen part d'un conjunt de plataformes on intervenen, d'una banda, la comunicació institucional; és a dir, tot allò que s'ofereix al visitant amb la imatge d'El Born CCM, com ara plànols guia, fullets de sala, tríptics o bé productes que es concedeixen en esdeveniments en El Born CCM, i d'altra banda, la publicitat en format premsa o articles d'opinió i la publicitat del Centre a partir d'anuncis i elements divulgatius, com ara banderoles, cartells de botiga, mitjans impresos, mitjans radiofònics i produccions audiovisuals. Les xarxes socials de Twitter, Facebook i Instagram són un element més del gran engranatge de la comunicació, que, tot i no ser el principal element comunicatiu, ajuda a complementar la resta d'elements divulgatius per aconseguir una millor difusió i visualització del Centre cap a la ciutadania.

Val a dir que tots els actes realitzats durant el 2017 han participat en l'augment continu de seguidors en les xarxes socials, ja que, tot i que l'increment ha estat menor que el de l'any 2016, les xifres no han deixat de créixer. Les xarxes socials que El Born CCM posa a l'abast de la ciutadania són Twitter, Facebook i Instagram.

Comparativa amb 2016

Gràcies a la comparativa que s'ha pogut efectuar entre 2016 i 2017, podem afirmar que la xifra de nous seguidors en les principals xarxes socials ha viscut, en general, un increment més moderat en l'any 2017 que en l'any anterior.

Facebook / Twitter / Instagram

A la xarxa social de Twitter, l'any 2016 s'havien assolit 1.323 nous seguidors, mentre que en el 2017 aquest increment ha estat de 499 nous seguidors. Facebook ha experimentat un efecte molt semblant quant a nous seguidors: si les dades del 2017 indiquen 615 nous adherents, les dades del 2016 n'indicaven 1.437. Tot i així, la plataforma social d'Instagram ha estat més uniforme durant els darrers dos anys, ja que el 2016 es van obtenir 715 nous seguidors i el 2017 la xifra va augmentar fins als 735 nous seguidors.

L'augment notable de nous seguidors que es va produir en el 2016 en comparació amb l'any 2017 tant a Twitter com a Facebook s'explica, en part, per la nova dimensió que hi van adquirir el 2016, any en què es va donar un gran impuls a les xarxes

socials per poder estar més a l'abast dels interessos, necessitats i expectatives dels ciutadans i ciutadanes. Per aquest motiu van aparèixer nombrosos nous seguidors en el 2016, cosa que, gràcies al bon funcionament de les xarxes socials, ha progressat durant el 2017.

L'augment continu dels darrers dos anys ha comportat que el nombre de seguidors totals de l'any 2017 hagi experimentat un increment respecte de l'any anterior. A Twitter les xifres del 2017 eren d'11.254 seguidors dels 10.739 que es presentaven en finalitzar el 2016; Facebook l'any 2016 obtenia 7.416 seguidors, mentre que l'any següent la xifra es va incrementar a 8.092. Finalment, el 2016 la xarxa social d'Instagram tenia 1.170 seguidors en total, una dada que va experimentar un gran augment en el 2017, any en què es va assolir la xifra de 1.939 seguidors. Per tant, es mostra un augment del nombre de seguidors considerable en totes les xarxes socials a causa de l'interès continu pel centre i les seves activitats.

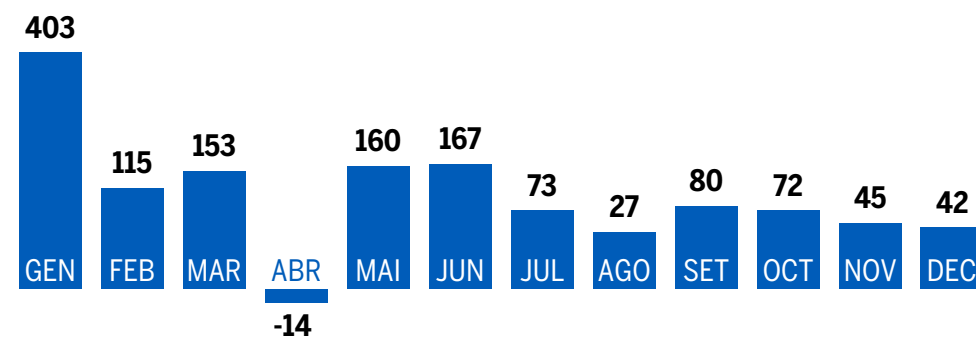
Evolució anual

A partir de l'observació dels gràfics anuals, s'ha comprovat l'evolució de nous seguidors al llarg de dotze mesos. En general, tant l'any 2016 com el 2017 s'exposen unes dades que, tot i la uniformitat general, es caracteritzen per un seguit de moments àlgids molt concrets.

Pel que fa a la xarxa social de Twitter, el 2016 el nombre de nous seguidors es manté estable en els últims mesos de l'any; en canvi, des del mes de gener fins al juny el gràfic presenta una irregularitat que s'explica per la gran quantitat de nous seguidors obtinguts al gener, en concret 403 (gràfic 4). Aquestes dades, que contrasten amb l'augment progressiu de la resta de l'any, es reflecteixen en el gràfic com una línia poc contínua, però al llarg dels mesos no cessa de créixer. En contraposició, el 2017 la plataforma social de Twitter és més regular al llarg de l'any i destaca el mes d'octubre com a punt àlgid (gràfic 1).

A Facebook la gràfica mostra una línia constant tant el 2016 com el 2017, anys en què destaquen dues concentracions d'increment de nous seguidors: si el punt destacat del 2016 (gràfic 5) es troba en el mes d'octubre, en l'any 2017 (gràfic 2) destaca juliol, seguit de maig i març.

Twitter
Seguidors nous 2016
(gràfic 4)

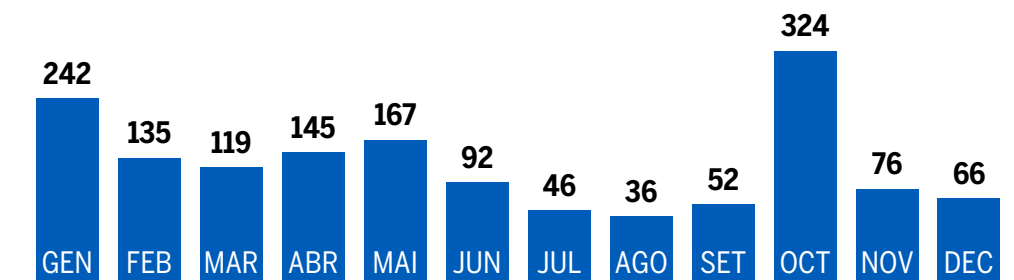

L'augment de nous seguidors a Facebook a l'octubre del 2016 s'explica per la programació del cicle «Evocacions de la ruïna», que comptava amb tallers i l'exposició temporal «Franco, Victòria, República», del 18 d'octubre de 2016 al 8 de gener de

2017. Durant els primers mesos de l'exposició es va crear un gran enrenou i expectació mediàtica al voltant de l'exposició, que va aixecar crítiques que recullen diversitat d'opinions.

D'altra banda, els punts destacables del 2017 concentrats entre març i juliol s'expliquen per la inauguració de l'exposició «Born. Memòries d'un mercat», caracteritzada per un gran interès i una alta participació de mitjans i visitants, compresa entre el 16 de març el 26 de novembre.

Facebook
Seguidors nous 2016
(gràfic 5)

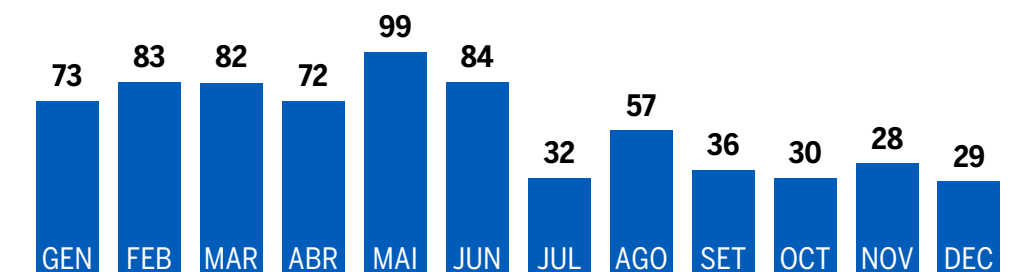
En referència a la xarxa d'Instagram, tant el 2016 (gràfic 3) com el 2017 (gràfic 6) la gràfica és homogènia. Tot i així, en tots dos anys es percep un augment de nous seguidors més marcat en la primera meitat de l'any; sobretot, destaquen els mesos d'abril i maig.

VOEn el mes de maig del 2016 es van realitzar a El Born CCM una gran varietat d'activitats i iniciatives que han ajudat a redefinir la línia del centre. Entre les activitats dirigides als ciutadans i ciutadanes hi ha:

- **Activitat del programa «Born.cat»**, que pretenia acostar la cultura i el patrimoni d'Igualada i d'Anoia a Barcelona.
- **Setmana de la Cultura Prohibida Born CCM.**

En canvi, en el 2017 l'increment de la primera meitat de l'any s'explica per l'exposició, esmentada anteriorment, «Born. Memòries d'un mercat», que va aconseguir captar l'atenció i l'interès de la ciutadania gràcies a la proximitat emotiva que es crea entre el centre i el barri. L'exposició, que reivindicava la història de l'emblemàtic espai de la ciutat, va assolir una xifra notòria en el primer trimestre. L'èxit de la crida a la participació ciutadana per crear un fons documental del Born va ser gràcies a «La paradeta de la memòria», que va superar el centenar de participants i vivències. Aquestes dades exemplifiquen l'augment continu durant els dos anys en les xarxes socials.

Instagram
Seguidors nous 2016
(gràfic 6)

Les gràfiques de les principals xarxes socials de l'any 2017 reflecteixen la petjada que ha deixat l'exposició temporal en la població. Es percep un increment notable en les xarxes socials en el període comprès entre els mesos de març i maig, un fenomen exemplificat en major grau en la plataforma d'Instagram, on clarament els tres primers mesos de l'exposició són els que presenten un augment significatiu de nous seguidors.

En relació amb la web, el nombre de visites a la pàgina web i la quantitat de pàgines vistes han estat menors en l'any 2017 que en el 2016. Així doncs, durant 2017 s'han produït 113.497 visites a la web i 360.734 pàgines vistes, unes dades diferents de les presentades en el 2016, any en què la pàgina web va obtenir 170.079 visites i 416.451 pàgines vistes.

Tot i el descens en alguns indicadors, la línia que s'ha seguit en el 2017 és **coherent** amb la de l'any anterior.

Articles en mitjans

D'altra banda, el 2016 es va donar una proliferació d'articles en mitjans, i es va arribar a 1.432 articles, una xifra superior a la de 2017, any en què es comptabilitzen 403 articles en mitjans i 24 newsletters. La gran quantitat d'articles escrits en el 2016 es deu a la gran expectació provocada per l'exposició «Franco, Victòria, República», que es va poder visitar del 18 d'octubre del 2016 al 8 gener del 2017 i que no només va causar enrenou en mitjans comunicatius oficials, sinó també en l'àmbit social. Val a dir que no tot el protagonisme és fruit d'aquesta exposició, ja que el 2016 també es van desenvolupar altres activitats que van aixecar un gran interès entre la ciutadania. A més, el 2017 també ha estat un any que ha captat l'atenció dels visitants, en part gràcies a l'exposició temporal «Born. Memòries d'un mercat».

Accions des del departament

En el 2017 el Departament de Comunicació d'El Born CCM ha desenvolupat diverses accions. Les dades posen de manifest la naturalesa d'aquestes dades i l'impacte que han assolit. En primer lloc, exposem totes aquelles accions relacionades amb la premsa i els mitjans de comunicació tradicionals, entre les quals destaquen:

- 25 publicacions d'elements de comunicació.
- 31 insercions a mitjans impresos.
- 116 insercions a mitjans radiofònics, falques.
- 16 insercions a mitjans digitals.

D'altra banda, també s'han dut a terme **accions de publicitat o promoció exterior**. S'ha seguit la mateixa línia d'anys anteriors i s'han assolit unes xifres molt apreciables, com ara:

- 400 opis.
- 1.200 banderoles, que corresponen a 600 fanals.
- 11.000 cartells de botiga.
- 5.000 cartells de pirulí.
- 55 reportatges fotogràfics i 28 produccions audiovisuals, que van servir per il·lustrar moltes de les accions de comunicació desenvolupades al Centre, a les xarxes i a la web, i que van servir, també, de material gràfic i audiovisual als mitjans per complementar les seves informacions sobre les activitats que es realitzen a El Born CCM.

Finalment, durant el 2017 el Departament de Comunicació d'El Born CCM ha creat un **arxiu de comunicació** que comprèn tots els elements que han contribuït a la divulgació del centre realitzats pel mateix departament, des del 2013 fins al 2017. Gràcies a la gran feina que s'ha fet construint l'arxiu, el Departament de Comunicació és capaç de tenir a l'abast tot el material i els projectes comunicatius que tenen relació amb El Born CCM, ja sigui comunicació institucional o publicitat. Aquesta última podria ser no pagada, és a dir, en articles d'opinió o notícies relacionades amb El Born CCM, o bé pagada, com ara elements publicitaris i anuncis. L'arxiu guarda tots els indicadors en una base de dades digitalitzada per poder continuar ampliant l'arxiu en el futur.

VALORACIÓ

Per acabar, és necessari fer una reflexió sobre les xifres dels darrers dos anys. El 2016 va significar per a El Born Centre de Cultura i Memòria un any de redefinició del mateix Centre, fet que va causar que durant l'any El Born CCM es comencés a identificar amb una nova línia a partir de noves exposicions temporals i de l'exposició estable (que va mantenir unes xifres de visitants similars a les dels anys anteriors). A més, va sumar totes les iniciatives enfocades a activitats i congressos. Això ha generat que en aquests dos anys l'interès per part dels ciutadans i ciutadanes es vegi reflectit en les dades de seguidors, visites al web i articles en mitjans. Tot i que les xifres de 2017 aparentment semblen menors a les anteriors, l'increment constant en l'àmbit social és significatiu: és el reflex d'un centre que és viu a Barcelona.

4.6 PRESENCIA ALS MITJANS / PREMSA

aparicions en mitjans
en el 2017

533

Després de detallar a la secció anterior les accions i les campanyes realitzades pel Departament de Comunicació per donar a conèixer les activitats d'El Born CCM i els resultats obtinguts com a efecte de la seva actuació, en aquest apartat expliquem com s'ha desenvolupat en l'any 2017 l'aparició d'aquestes activitats en mitjans i capçaleres destacades. Desglossem la informació en trimestres i ens basen en les dades obtingudes pel servei ofert en aquest àmbit pel proveïdor Kantar (utilitzat habitualment per molts altres mitjans en tasques de monitoratge d'accions de comunicació).

GENER - FEBRER – MARÇ 2017

Aparicions en mitjans

232

El primer trimestre de 2017 va estar marcat sobretot per l'exposició sobre el «Mercat», recollida de forma molt destacada i nombrosa pels mitjans. També van destacar el cicle «El Born de Cançons», centrat en veus femenines; el cost de l'exposició sobre Franco, o la polèmica del muntatge del Fossar de les Moreres, que es va relacionar amb l'exposició sobre el franquisme i patrimoni urbà d'El Born CCM. El nombre de mencions als mitjans va ser molt destacat: va arribar a 232.

ABRIL - MAIG - JUNY 2017

Aparicions en mitjans

112

Durant el segon trimestre de 2017, El Born CCM va aparèixer a 112 articles, tant a premsa, com a la televisió, a la ràdio o als mitjans digitals. Els temes que han tingut una major cobertura són els de dates pròpies d'aquest període, com Sant Jordi o la Nit dels Museus, però també els concerts dins el cicle «Born de Cançons», el cicle «Mordasses» o el nomenament de la nova directora del Centre, també àmpliament recollit per molts mitjans.

JULIOL – AGOST – SETEMBRE 2017

Aparicions en mitjans

120

Tot i que a priori durant els mesos d'estiu baixa una mica l'activitat al Centre, l'organització d'un dels últims actes del cicle «El Born reivindicat», juntament amb les diverses opcions incloses en el programa «Born de nit» i la celebració de la Diada, han fet que el nombre de mencions als mitjans —també com a conseqüència de la situació política a Catalunya i les referències a El Born habitualment utilitzades— arribi a 120 articles o mencions a la televisió, la ràdio i/o els mitjans digitals. També cal destacar la intervenció arqueològica realitzada en el mes de juliol en col·laboració amb el món universitari, que va trobar el seu espai en els mitjans durant les setmanes que es va perllongar.

OCTUBRE - NOVIEMBRE – DICIEMBRE 2017

Aparicions en mitjans

69

Durant l'últim trimestre de l'any va destacar especialment l'obertura de l'exposició sobre Montserrat Roig, que va ser àmpliament recollida pels mitjans. També cal subratllar la cobertura de conferències, com la celebrada sobre la corrupció política durant els segles XIX i XX a Espanya, en col·laboració amb la Universitat Autònoma de Barcelona; el cicle de conferències sobre la Revolució Russa, o la participació en la iniciativa InMuseu, organitzada per primer cop al desembre i que va tenir una molt bona resposta per part del públic. El nombre total de mencions va minvar una mica fins a situar-se en les 69 referències.

4.7 PUBLICACIONS

COLLECCIÓ EL MERCAT DEL BORN

Després de 45 anys des del seu tancament, aquest llibre vol reconstruir el llarg període d'activitat d'aquest **epicentre de l'abastiment** de Barcelona

Memòria del mercat del Born

Des de l'edat mitjana la plaça de Born va ser un dels principals espais de mercat de Barcelona. Es va mantenir com a mercat tradicional fins que l'enderroc de la Ciutadella i el projecte de Josep Fontserè van permetre bastir el primer mercat metàl·lic de la ciutat per allotjar-hi els venedors de la plaça. Inaugurat el 1876, esdevingué expressió de la nova urbanitat i modernitat de les grans capitals d'aleshores i el primer d'un nou sistema de mercats que es bastí ràpidament en dues dècades. Concebut com a mercat minorista, va resultar sobredimensionat, i entre 1921 i 1971 es va convertir en mercat de majoristes de fruites i hortalisses en un període de forta expansió urbana. Després de 45 anys des del seu tancament, aquest llibre vol reconstruir el llarg període d'activitat d'aquest epicentre de l'abastiment de Barcelona i vol posar un especial èmfasi en la vida quotidiana i en la memòria de la gent que hi va treballar.

Autors: Manel GUÀRDIA i José Luís OYÓN

Edició: novembre de 2017

P.V.P.: 20,00 €

La seva arquitectura recollia les **experiències capdavanteres** europees en l'ús del ferro

L'arquitectura del mercat del Born

En ple Sexenni Democràtic, el mestre d'obres Josep Fontserè, l'enginyer industrial Josep M. Cornet i Mas i l'empresa La Maquinista Terrestre i Marítima aixecaren en ferro el nou mercat del Born (1871-1876). La seva arquitectura recollia les experiències capdavanteres europees en l'ús del ferro combinat amb vidre. Gràcies al nou material d'arxiu, aquest llibre mostra les raons, els dubtes i les etapes de disseny que permeteren completar l'edifici amb èxit.

Cent anys després, en la darrera etapa del franquisme, l'edifici fou abandonat i calgué la mobilització dels moviments socials per salvaguardar-lo. A partir de 1970, vingué una corrua de propostes arquitectòniques, que sempre costava de materialitzar. Una primera restauració el salvà inicialment (1977-1982), però l'intent fracassat de construir-hi una biblioteca i la confirmació de les troballes arqueològiques de la ciutat de principis de segle XVIII permeteren la seva restauració definitiva (2002-2013). Al llibre es mostren aquestes temptatives i s'hi inclou una entrevista amb l'arquitecte Enric Sòria.

Autor: Ramon GRAUS

Edició: novembre de 2017

P.V.P.: 20,00 €

I SIMPOSI INTERNACIONAL D'ARQUEOLOGIA D'EL BORN CENTRE DE CULTURA I MEMÒRIA. Barcelona 1700. Descobrint el jaciment del Born. Arqueologia, tecnologia i patrimoni

L'objectiu és establir El Born CCM com a **espai de diàleg**, aprenentatge i confluència entre centres patrimonials

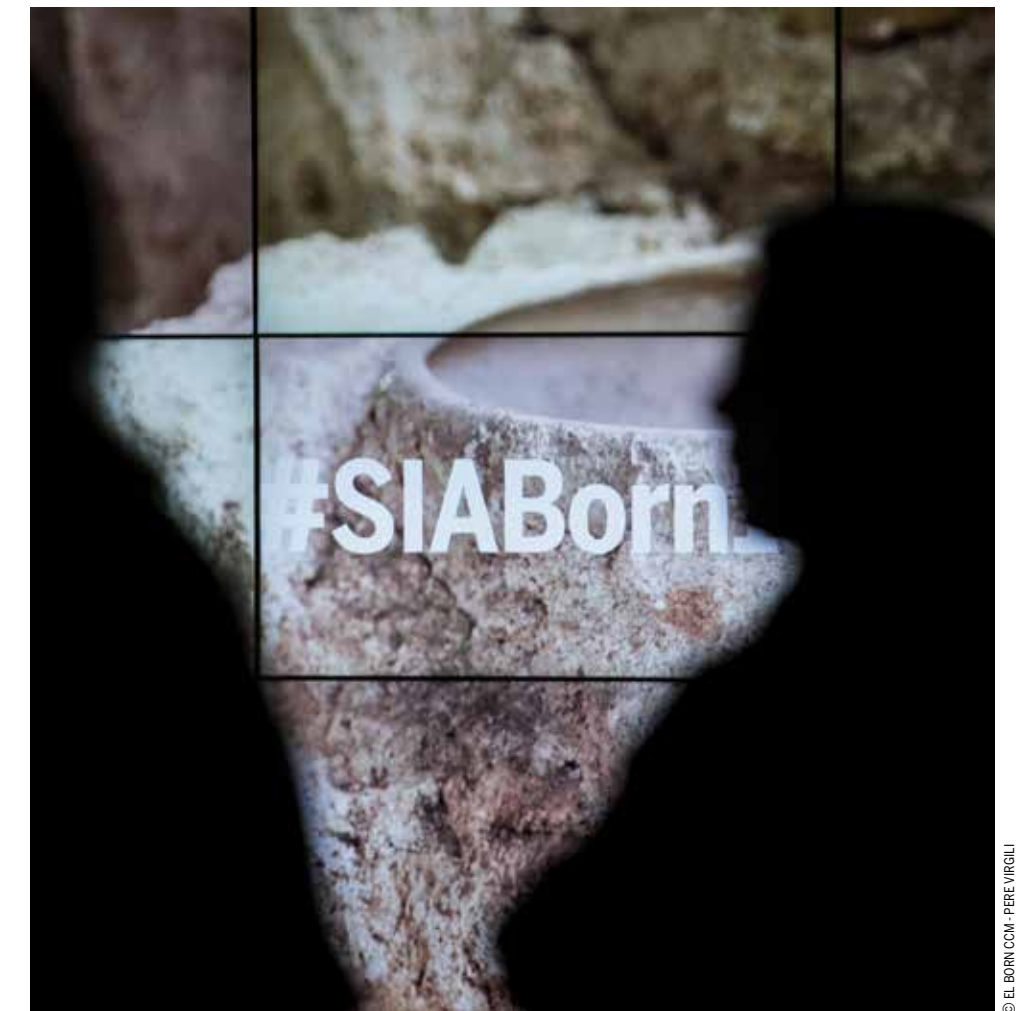
Entre els dies 27 i 29 de novembre de 2015, el Born Centre de Cultura i Memòria, amb la col·laboració del Servei d'Arqueologia de Barcelona, va organitzar el I Simposi Internacional d'Arqueologia del Born CCM amb dos objectius: d'una banda, establir un espai de diàleg, aprenentatge i confluència entre centres patrimonials que disposen de jaciments arqueològics anàlegs al del Born en multitud d'aspectes, i de l'altra, presentar les possibilitats d'interpretació que ofereix el jaciment del Born, un dels jaciments museïtzats més grans d'Europa, amb restes que abasten des de l'alt Imperi romà fins a l'any 1717 aproximadament, a partir d'una nova aplicació per a tauletes i telèfons mòbils intel·ligents.

Autors diversos

Edició: desembre de 2017

P.V.P.: 5,00 €

Versió digital: http://ajuntament.barcelona.cat/barcelonallibres/ca/publicacions/i-simposi-internacional-darqueologia-del-born-ccm_CAT_ENG

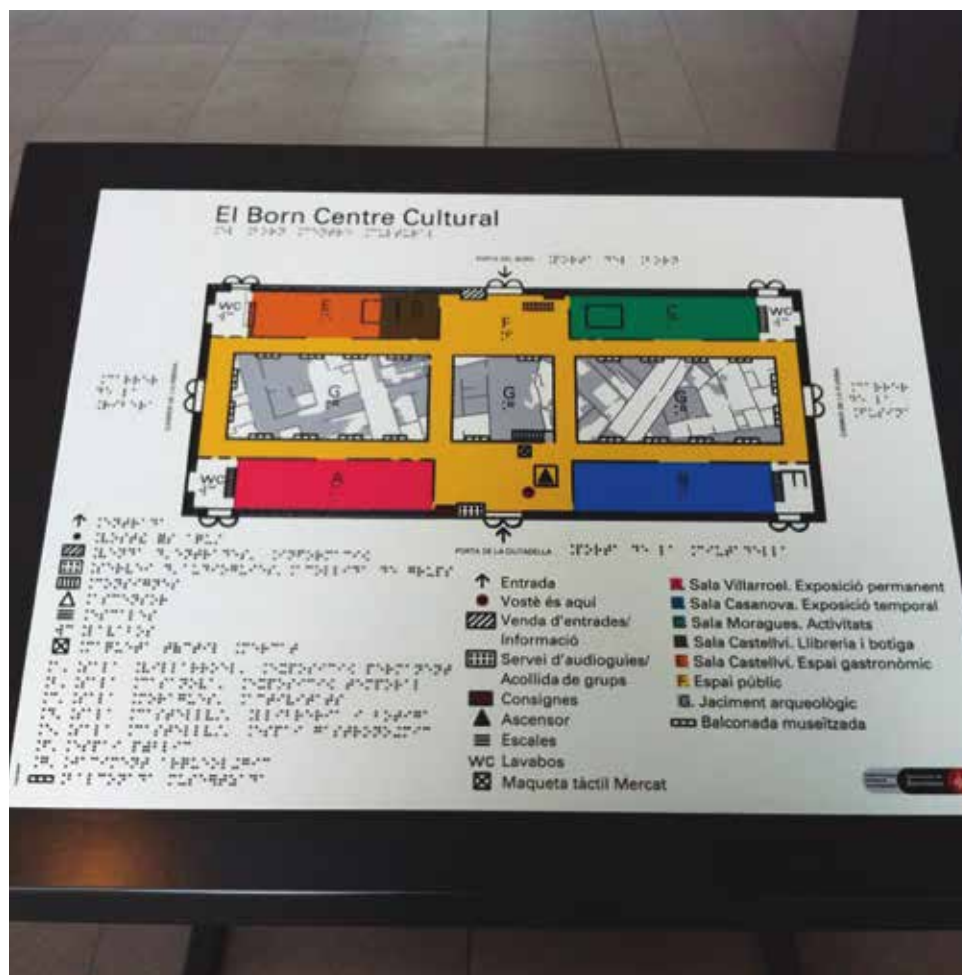

4.8 ACCESSIBILITAT I INCLUSIÓ

El Born Centre de Cultura i Memòria, fidel al seu compromís d'esdevenir un centre obert, accessible i funcional per a tothom, treballa constantment i en consonància amb els criteris d'accessibilitat universal per continuar millorant els serveis oferts al visitant. En aquest sentit, forma part de l'essència del centre tenir una cura especial que les persones amb diversitat funcional s'hi sentin còmodes i puguin gaudir de la visita a les nostres instal·lacions amb les màximes garanties de mobilitat i accés a la informació.

El Born CCM treballa estretament amb l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat. Aquesta col·laboració s'emmarca en el pla de treball impulsat des del 2009 per aquesta entitat i l'Institut de Cultura de Barcelona amb l'objectiu estratègic de garantir l'accessibilitat universal al patrimoni cultural de la ciutat, tal com estableix l'article 30 de la Convenció Internacional de les Nacions Unides sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat.

*Plànol adaptat
per a persones
amb discapacitat visual*

SERVEIS

Tarifes

El Born CCM ofereix tarifes reduïdes o gratuïtes a les persones titulars de la Targeta Rosa Reduïda o la Targeta Rosa Gratuïta. Així mateix, tenen entrada gratuïta els posseïdors del passi metropolità d'acompanyant d'una persona amb diversitat funcional.

Seients

A l'espai central del mercat s'hi disposen bancs de descans a l'abast de totes les persones, així com a les sales d'exposicions, i al jaciment s'hi disposen bancs a la meitat del recorregut.

El Born CCM posa al servei dels visitants dues cadires de rodes en préstec per a qui en sol·liciti.

Consignes

L'edifici disposa de servei de consignes a les dues entrades per desar-hi motxilles, bosses, abrics, etc.

Personal d'informació

El personal d'informació i atenció està preparat per ajudar i assessorar els visitants sobre els nostres serveis i les activitats que ofereix el nostre centre i us pot orientar sobre les millors opcions per a la vostra visita. Són a les entrades del centre, a les taquilles de venda d'entrades i recollida de guies multimèdia i a les entrades de les sales d'exposicions.

Guies multimèdia i fullets

El Born CCM posa a disposició dels visitants el servei de guies i audiodescripcions. Així mateix, ofereix fullets en braille i macrocaràcters. El personal d'informació us orientarà sobre les millors opcions per a la vostra visita.

Plànols d'orientació

A les dues entrades del Born CCM hi ha plànols tàctils d'orientació i localització. També podeu sol·licitar plànols del centre al nostre personal d'informació.

Lavabos adaptats i canviadors

El centre disposa de lavabos adaptats per a persones amb mobilitat reduïda, així com de canviadors per a infants. Podreu trobar-los a les cantonades dels carrers Comerç amb Ribera, Comerç amb Fusina i Comercial amb Ribera.

ACCESSIBILITAT FÍSICA

Disposar d'un espai lliure de barreres arquitectòniques que garanteixi la circulació de tots els visitants i l'accés a tots els espais del centre és clau per garantir l'accessibilitat universal del nostre centre. Accessos a nivell pla, rampes, mostradors adaptats, portes i lavabos adaptats són algunes de les mesures adoptades pel centre amb aquest propòsit.

Ascensor que permet l'accés al jaciment arqueològic

Aparcament i accés al Centre

Als voltants d'El Born Centre de Cultura i Memòria (passeig Picasso) hi ha dues places d'aparcament reservades a persones amb mobilitat reduïda posseïdores de la targeta d'aparcament. La pavimentació que envolta el centre es realitza mitjançant llambordes que no dificulten la mobilitat. L'accés al centre es fa mitjançant una rampa adaptada.

Portes

Les portes d'accés al centre, així com les interiors d'accés a les sales, tenen una amplada adequada per al pas de cadires de rodes. No obstant, en casos com el d'accés a la zona de lavabos les portes abatibles deixen un espai de pas ajustat. El sistema d'accionament en aquests casos es fa mitjançant una manovella

Rampes

Les rampes d'accés, totes habilitades per al pas de cadires de rodes, es troben ubicades als accessos de la llibreria i al restaurant. La resta d'accessos als diferents espais del centre són a peu pla o es fan amb l'ascensor.

A la Sala Moragues es disposa d'una rampa opcional per a l'accés a la tarima o l'escenari.

Ascensor

L'ascensor, situat a la porta d'accés a l'edifici pel carrer Comercial, dona accés a les persones amb mobilitat reduïda a la plataforma de fusta del jaciment arqueològic. Aquesta plataforma ofereix una vista parcial del jaciment.

Les persones amb mobilitat reduïda poden observar la totalitat del jaciment amb la combinació de la visió que ofereix la primera planta des de la balconada i la que ofereix la plataforma de fusta. Malgrat tot, les persones usuàries de cadira de rodes no poden accedir al circuit del jaciment, ja que les condicions de conservació no ho permeten.

Mostradors i taules d'informació

Els mostradors de compra d'entrades i recollida de guies multimèdia disposen d'una zona adaptada per a l'apropament de persones amb cadira de rodes o de baixa estatura. El mobiliari per dispensar la informació de les activitats del centre ha estat dissenyat i construït tenint en compte les dimensions necessàries perquè una persona amb cadira de rodes pugui accedir a la informació que s'ofereix.

Lavabos adaptats

Tots els lavabos del centre estan adaptats per a persones amb mobilitat reduïda.

Restaurant

L'accés al restaurant es fa mitjançant una rampa habilitada per al pas de cadires de rodes. L'espai de pas entre les taules és adequat per a l'accés de persones amb cadires de rodes i les taules disposen d'espai suficient per a la situació de cadires de rodes.

ACCESSIBILITAT VISUAL

Les mesures d'accessibilitat per a persones amb discapacitat visual estan encaminades a garantir l'accés a la comunicació i la màxima autonomia del visitant en la seva estada al centre.

*Guia multimèdia
i accessible disponible
per als visitants*

Visites per a persones cegues o amb baixa visió

El centre ofereix la possibilitat de realitzar visites guiades a grups de persones cegues o amb baixa visió (cal reservar prèviament) amb recorreguts adaptats a les estacions tàctils.

Guies multimèdia amb audiodescripcions

El Born CCM disposa de guies multimèdia amb audiodescripcions i audionavegació per apropar els continguts del centre als visitants amb discapacitat visual. Aquests dispositius contenen la informació referent a l'edifici, el jaciment i l'exposició permanent.

Fullet en braille, lectura fàcil i macrocaràcters

El Born CCM posa a disposició dels visitants fullets en braille, lectura fàcil i macrocaràcters amb la informació següent:

- Fullet d'informació general d'El Born Centre Cultural.
- Fullet d'informació del jaciment arqueològic.
- Fullet d'informació de l'arquitectura del mercat.
- Fullet d'informació de l'exposició permanent Barcelona 1700. De les pedres a les persones.

Plànols tàctils de localització

A les dues entrades del centre s'hi disposen dos plànols tàctils d'ubicació per a persones amb baixa visió o ceguesa (amb relleu, inscripcions amb braille i contrast visual).

Espais tàctils

El Born CCM disposa d'una maqueta tàctil de l'edifici situada al davant de la porta que dona accés al centre pel carrer Comercial. A més, l'exposició inaugural té dues estacions tàctils amb rèpliques dels objectes exposats.

Gossos pigall

El Born CCM permet l'accés de gossos pigall i gossos d'assistència a tots els espais del centre.

Senyalització

Tota la senyalització del centre ha estat realitzada amb pictogrames amb relleu i contrast visual i està ubicada segons els paràmetres d'accessibilitat universal i criteris de repetició.

ACCESSIBILITAT AUDITIVA

Les mesures d'accessibilitat auditiva han estat dissenyades per facilitar que les persones sordes o amb discapacitat auditiva, signants o oralistes, puguin accedir als continguts que ofereix el centre.

Visites per a persones amb discapacitat auditiva

El centre ofereix la possibilitat de realitzar visites guiades en llengua de signes per a grups.

Anells magnètics

El centre disposa de dos anells magnètics portàtils als mostradors de venda d'entrades i recollida de guies multimèdia i d'un anell magnètic d'instal·lació fixa a la Sala Moragues.

*Anell magnètic
en un dels mostradors
d'atenció del Centre*

ACCESSIBILITAT INTEL·LECTUAL

El Born Centre de Cultura i Memòria vol ser un espai obert a totes les persones, on tothom es pugui sentir ben acollit; un espai de diàleg i d'intercanvi d'idees, on tots ens puguem enriquir i participar de la vida cultural de la nostra societat. Amb aquest ànim les mesures d'accessibilitat per a persones amb discapacitat intel·lectual van adreçades a facilitar la seva autonomia durant la visita al centre i l'accés a la comunicació.

Una part del seu recorregut del jaciment està adaptat per a persones amb dificultats de mobilitat

Visites per a persones amb discapacitat intel·lectual

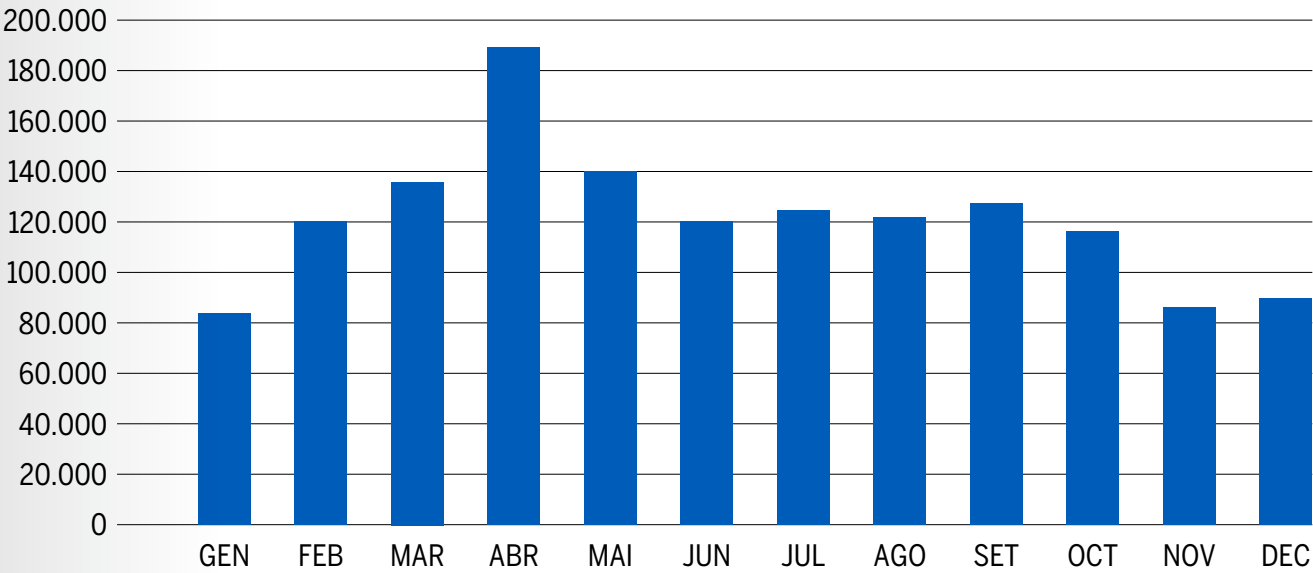
El centre ofereix la possibilitat de realitzar visites guiades per a grups de persones amb discapacitat intel·lectual amb recorreguts adaptats a les diferents necessitats dels grups.

4.9 PÚBLICS

VISITANTS AL RECINTE (2017)

	Recinte	Activitats	Exposicions permanents	Exposicions temporals	Jaciment
GENER	83.164	559	1.758	418	1.952
FEBRER	119.795	1.356	3.399	–	1.648
MARÇ	135.817	1.220	2.688	7.975	1.707
ABRIL	190.010	1.351	4.389	10.726	1.789
MAIG	138.950	2.074	3.838	3.202	2.145
JUNY	119.300	1.476	2.088	1.801	1.094
JULIOL	121.658	378	2.268	1.980	373
AGOST	120.387	403	2.151	1.591	313
SETEMBRE	127.169	39	5.394	3.691	1.747
OCTUBRE	116.230	477	1.686	1.488	1.806
NOVEMBRE	86.445	975	1.713	1.472	2.308
DESEMBRE	89.691	468	1.237	1.659	1.175
		10.776	32.609	36.003	18.057

TOTAL	1.448.616
-------	-----------

5

COL·LABORACIONS I RELACIONS EXTERNES

EL BORN
CENTRE DE CULTURA
I MEMÒRIA

EL BORN
CCM

El 2017 es va formalitzar un conveni entre l'Institut de Cultura, a través d'El Born Centre de Cultura i Memòria, i el Col·legi d'Arquitectes de Catalunya (CoAC), a través de l'AADIPA, per a l'organització de les Jornades dels dies 31 de març i 1 d'abril de 2017 i del Cicle de Taules Rodones dels dies 20 i 27 d'abril i 4 i 11 de maig de 2017, titulades «Born. Mercats, ciutat i arquitectura». Aquestes jornades i taules rodones formaven part de les activitats paral·leles a l'exposició «Born. Memòries d'un mercat», organitzada per El Born Centre de Cultura i Memòria.

El conveni regulava les tasques que ha de desenvolupar cada institució, així com la cessió dels drets de reproducció d'un conjunt d'imatges del Fons Català Roca custodiat a l'Arxiu Fotogràfic del CoAC.

6

ORGANITZACIÓ

EL BORN
CCM

6.1 RECURSOS HUMANS

El 2017 El Born CCM comptava amb **16 treballadors** en la seva estructura professional. Els càrrecs i el nombre de treballadors amb les seves respectives responsabilitats es distribueixen de la manera següent:

DIRECCIÓ 1

ACTIVITATS 4

COMUNICACIÓ 3

ADMINISTRACIÓ 4

RECERCA 1

EXPOSICIONS 1

SERVEIS EDUCATIUS 1

CONSERVACIÓ 2

6.2 MEMÒRIA ECONÒMICA

DESPESA REALITZADA PER DEPARTAMENT	Import €
Activitats	482.917,80
Administració general	1.803.330,04
Arqueologia	93.307,05
Comunicació	349.616,33
Conservació	97.143,84
Continguts	93.085,66
Exposicions	403.797,04
Serveis educatius	312.165,33
Total general	3.635.363,09

DESPESA REALITZADA PER CONCEPTE	Import €
Comunicació i difusió	351.692,45
Comunicació	321.284,79
Edició	30.407,66
Comunicació i difusió	12.860,48
Comunicació	12.860,48
Coneixement col·leccions	247.320,89
Conservació preventiva i restauració	77.224,22
Edició	15.730,00
Recerca	154.366,67
Programes públics	1.053.867,24
Activitats escolars	312.165,33
Activitats públic general	297.675,31
Activitats públic infantil i familiar	36.351,51
Exposicions (permanents i temporals)	407.675,09
Serveis generals	1.969.622,03
Administració	173.863,57
Atenció al públic	317.726,34
Dietes i desplaçaments de personal	649,70
Formació / jornades / cursos	130,00
Inversió	5.339,93
Manteniment	393.889,21
Neteja	341.501,74
Producció activitats	146.236,57
Seguretat / vigilància	590.284,97
Total general	3.635.363,09 €

6.3 OBRES I MANTENIMENT INFRAESTRUCTURES

MANTENIMENT: COPISA CPI		Import €
Data d'inici del contracte	11 gener 2017	
Data de finalització del contracte	11 gener 2019	
Pressupost 2017	Gener-desembre	333.404,38
	SPEC	16.794,84
	Espai gastronòmic	912,18
	SIMBIOE Auditoria	2.952,40
	Mat. ferret. il·lum.	3.536,63
	Assessor. eng. arq.	6.231,50
	Sub. mat. esp. Museu	2.075,21
	Focus Espai Dalmau	3.374,69
	Sub. llums proj.	7.962,53
	Rep. micros EARPRO	579,20
	Sub. focus Espai Dal.	8.956,18
	Rep. mater. audiov.	2.159,42
	Recanvis llums	4.950,05
Total		393.889,21

SEGURETAT: GRUPO CONTROL		Import €
Data d'inici del contracte	1 agost 2017	
Data de finalització del contracte	16 juliol 2018	
Pressupost 2017	Grupo Control	265.830,45
	Seguridad Elite, S.L.	235.967,59
	Begues Seguridad, S.L.	88.486,93
Total		590.284,97
Servei prestat per		
Begues Seguridad, S.L.	de l'1 gener al 28 febrer	88.486,93
Seguridad Elite, S.L.	de l'1 març al 31 juliol	235.967,59
Grupo Control	de l'1 agost al 31 desembre	266.025,53
NETEJA: EXPERTUS		Import €
Data d'inici del contracte	1 desembre 2016	
Data de finalització del contracte	1 desembre 2018	
Pressupost 2017		337.897,82
	Neteja extra	3.603,92
Total		341.501,74

6.4 LLOGUER D'ESPAIS

Acte		Organitzador
GENER		
11 dimecres	Presentació equip de ciclisme	Evercom Comunicación y RRPP, S.L.
20 divendres	TEDx Barcelona Salón Carlos Cruz	Barcelona SAE INC
31 dimarts	Presentació del Llibre blanc de les terrasses de Barcelona	Gremi de Restauració de Catalunya
FEBRER		
8 dimecres	Commemoració 25è aniversari Jocs Olímpics Barcelona'92	Ajuntament - Institut Barcelona Esports
20 dilluns	Premis Fada a la Cultura	Fundació Vicky Bernadet
28 dimarts	Lovely Mobile Awards 2017	CM Creative International, S.L.
MARÇ		
21 dimarts	Bioeurope Spring	Ferrer Prêt&You, SL
22 dimecres	«Aigua: un bé comú?» Dia Internacional de l'Aigua	Ajuntament de Barcelona Direcció de Drets de Ciutadania
23 dijous	SIM 2017 - Cena Distribuïdors	Global Business Travel Spain, SL
28 dimarts	Sessió Plenari Consell Turisme i Ciutat	Ajuntament. Barcelona Activa, SA SPM
29 dimecres	Presentació llibre Escoles inclusives, escoles de futur	Associació de Mestres Rosa Sensat
ABRIL		
3 dilluns	13th International Course Navigating I	The Maze Atelier Mice, S.L
5 dimecres	Simposi Diabetis	Atlanta Agencia de Viajes, S.A.
6 dijous	Presentació de la 23a Edició del Festival de Fes de les Músiques Sagrades	Ajuntament / Generalitat / Institut Europeu de la Mediterrània (IEMED)
25 dimarts	Final nacional de Made with Love	Gang Du Terrain Inc. Made with Love

Espai	Jornada	Tarifa	Import €	Observacions
4.425,00				
Sala Moragues + Balconada	Completa	Normal	4.000,00	
Auditori Comercial, 5	Mitja	Normal	425,00	
Sala Moragues	Mitja	Gratuïta	0,00	Cessió gratuïta del mes
3.825,00				
Sala Moragues	Mitja	Institucional	1.275,00	
Sala Moragues	Mitja	Gratuïta	0,00	Cessió gratuïta del mes
Sala Moragues	Mitja	Normal	2.550,00	
12.975,0				
Sala Moragues	Mitja	Normal	2.550,00	
Sala Moragues	Mitja	Institucional	1.275,00	
Mig mercat	Mitja	Normal	7.650,00	
Sala Moragues	Mitja	Institucional	1.500,00	
Sala Moragues	Mitja	Gratuïta	0,00	Cessió gratuïta del mes
9.375,00				
Sala Moragues	Mitja	Normal	2.550,00	
Sala Moragues	Mitja	Normal	2.550,00	
Sala Moragues	Mitja	Institucional	1.275,00	
Sala Moragues	Completa	Normal	3.000,00	

	Acte	Organitzador
MAIG		
5 divendres	Fem Xarxing 2017	Ajuntament. Direcció d'Estratègia i Cultura de la Sostenibilitat d'Ecologia Urbana
8 dilluns	Gala d'entrega premis del 51è Concurs de Vins de Qualitat D.O. Penedès	Ajuntament de Vilafranca del Penedès
15 dilluns	III Jornada de Networking	Espai Làbora FEICAT (Federació d'Empreses d'Inserció de Catalunya)
18 dijous 19 divendres	1a Jornada de Salut Internacional i Medicina Tropical	Fundació Hospital Universitari Vall d'Hebron Institut de Recerca
21 diumenge	IP Counsel Meeting - The INTA Annual Meeting	Sporloisirs SA
23 dimarts	Recepció del Congreso ETF- Federación Española de los Trabajadores del Transporte	Ajuntament de Barcelona - Ecologia Urbana
29 dilluns 30 dimarts	BPTech Barcelona & Innovation International Forum	Associació d'empreses de control de plagues i aplicació de plaguicides
31 dimecres	Connect to Grow 2017	Unit Elements
JUNY		
5 al 12	Saló d'Artesania	Craftroom 2017 - Generalitat. Consorci de Comerç, Artesania i Moda de Catalunya
7 dimecres	Conferència Universitària	Utrecht University
13 dimarts	Plenari Consell Assessor de la Gent Gran Ajuntament	Participació Social - Drets Socials
15 dijous	Assemblea Centre Excursionista de Catalunya	CEC
21 dimecres	Juntos: la clave de nuestro éxito evolutivo	Komanager
26 al 28	Jornades sobre Democràcia Directa Ajuntament	Gerència de Drets de Ciutadania, Participació i Transparència
29 dijous	10 Años Pasiona	Pasiona
JULIOL		
1 dissabte 2 diumenge	Africa Fashion Week	Ajuntament - Drets de Ciutadania, Participació i Transparència
13 dijous	Esdeveniment Instaladores Uponor 2017	Uponor Hispania, SAU
14 divendres	Convenció de Vendes d'Estal	Estal Packaging SA
15 dissabte	Recepció i sopar casament Sara Gómez i Borja Casamitjana	Sara Gómez Armayones
AGOST		

Espai	Jornada	Tarifa	Import €	Observacions
42.850,0				
Sala Moragues	Mitja	Institucional	1.275,00	
Sala Moragues	Completa	Institucional	1.500,00	
Sala Moragues + tot mercat	Completa	Normal	15.000,0	
Sala Moragues + Balconada + Auditori Comercial 5	Completa + mitja	Normal	7.900,00	
Sala Moragues + Balconada	Completa	Normal	3.400,00	
Sala Moragues + Balconada. Ús exclusiu	Mitja	Institucional	2.550,00	
Sala Moragues + Balconada	Completa + mitja	Normal	8.675,00	
Sala Moragues	Mitja	Normal	2.550,00	
46.037,0				
Tot mercat	Completa	Institucional	36.000,0	
Edicle 1	Mitja	Normal	212,00	
Sala Moragues	Mitja	Institucional	1.275,00	
Sala Moragues	Mitja	Normal	2.550,00	
Auditori Comercial 5	Mitja	Normal	425,00	
Sala Moragues + Auditori Comercial 5	Completa	Institucional	3.025,00	
Sala Moragues	Mitja	Normal	2.550,00	
46.037,0				
Sala Moragues + Balconada + Edicles	Completa	Institucional	4.712,00	
Mig mercat	Mitja	Normal	7.650,00	
Auditori Comercial 5	Mitja	Normal	425,00	
Sala Moragues + Balconada	Mitja	Normal	5.100,00	
0,00				

Acte		Organitzador
SETEMBRE		
5 dimarts 6 dimecres	Trobada Internacional Indústries UNIMETA SA	Locarno Suïssa
15 divendres	Laboratorio Bial	Lismar 2005, SL
20 dimecres	Presentació V Milla de Sarrià Correm Junts	Fundació Privada Aspasim - Vicenta Verdú
26 dimarts 27 dimecres	Life - Platform Meeting on Air Quality	Universitat IDAEA-CSIC
28 dijous	Outdoor Farmaco- Vigilancia	Viajes Pacífico, S.A
OCTUBRE		
3 dimarts	Hoteleros + Mirai	Mirai España SL
4 dimecres	Plenari del Consell Municipal Turisme i Ciutat Ajuntament	Barcelona Activa, SA SPM
5 dijous	Encuentro Asesores Digitales	Anfix Software SL
24 dimarts	III Jornada «Dormir al carrer a Catalunya» el Model Housing First	Arrels Fundació
25 dimecres	Presentació EGGER PRO	Gabarró Hermanos, SA
NOVEMBRE		
6 dilluns	I Gastro Market Bidfood	Guzmán Guzmán Gastronomía SL
10 al 12	Campionat Europeu de Catan	Devir Iberia SL
21 dimarts	Jornada APD	APD
23 dijous	Taula rodona del Human Rights Film Festival	Asociación Derechos en Acción
28 dimarts	Asamblea Extraor- dinària del CEC	Centre Excursionista de Catalunya (CEC)
DESEMBRE		
1 divendres	Sopar dels Sants Patrons i Entrega de Guardons JORGC 2017	Collegi Oficial de Joiers, Orfebres, Rellotgers i Gemmòlegs de Catalunya
12 dimarts	Training relacional de treballadors	SERUNION Hosteleria de Servicios Colectivos SA
12 dimarts	Premi Ramon Barnils de Periodisme d'Investigació 2017	Grup de Periodistes Ramon Barnils
18 dilluns	Acte Commemoratiu 50ª Nadala	Blanc Celebracions SL
TOTAL 2017		

Espai	Jornada	Tarifa	Import €	Observacions
11.550,0				
Sala Moragues	Completa	Normal	5.500,00	
Sala Moragues	Mitja	Normal	2.550,00	
Sala Moragues	Mitja	Gratuïta	0,00	Cessió gratuïta del mes
Sala Moragues	Mitja	Institucional	3.000,00	
Auditori Comercial 5	Completa	Normal	500,00	
8.925,00				
Sala Moragues	Mitja	Normal	2.550,00	
Sala Moragues	Mitja	Institucional	1.275,00	
Sala Moragues	Mitja	Normal	2.550,00	
Sala Moragues	Mitja	Gratuïta	0,00	Cessió gratuïta del mes
Sala Moragues	Mitja	Normal	2.550,00	
20.015,0				
Mig mercat	Completa	Normal	9.000,00	
Sala Moragues	Completa	Normal	8.040,00	
Sala Moragues	Mitja	Gratuïta	0,00	Cessió gratuïta del mes
Auditori Comercial 5	Mitja	Normal	425,00	
Sala Moragues	Mitja	Normal	2.550,00	
8.100,00				
Sala Moragues	Mitja	Normal	2.550,00	
Sala Moragues	Mitja (matí)	Normal	2.550,00	
Sala Moragues	Mitja (tarda)	Gratuïta	0,00	Cessió gratuïta del mes
Sala Moragues	Mitja	Normal	3.000,00	
185.964				

7

CALENDARI D'ACTIVITATS 2017

EL BORN
CCM

CALENDARI D'ACTIVITATS

GENER

8	diumenge	Landry el rumbero	MÚSICA
		El Born: sis segles de progrés comercial	ITINERARI
14	dissabte	Barcelona és bona si la bossa sona	JOC
		La Ribera 1700. Visita geolocalitzada	ITINERARI
15	diumenge	El perro mongol	CINEMA
		Les veus silenciades: les dones del 1700	ITINERARI
21	dissabte	Les supertietes	TEATRE
22	diumenge	El Born: sis segles de progrés comercial	ITINERARI
28	dissabte	Històries i misteris al Born	TALLER
		La Ribera 1700. Visita geolocalitzada	ITINERARI
29	diumenge	Isabel i Coloma, xocolata i xicra	CONTES
		Les veus silenciades: les dones del 1700	ITINERARI
		Contacontes Bestiari	CONTES

FEBRER

3	divendres	Les Kol·lontai	MÚSICA
4	dissabte	El xiulet d'en Mateu	TALLER
5	diumenge	Samfaina de Colors	MÚSICA
		El Born: sis segles de progrés comercial	ITINERARI
9	dijous	Donallop	MÚSICA
11	dissabte	Misteri a la cort del veguer	TALLER
		La Ribera 1700. Visita geolocalitzada	ITINERARI
12	diumenge	Arrietty i el món dels remenuts	CINEMA
		Les veus silenciades: les dones del 1700	ITINERARI
		Contacontes Bestiari	CONTES

16	dijous	Ciutat, Espais i Arquitectura de la Memòria	SEMINARI
17	divendres	Terra i Cultura 2017	MÚSICA
18	dissabte	Adéu Benvinguda.	TEATRE
19	diumenge	Adéu Benvinguda	TEATRE
		El Born: sis segles de progrés comercial	ITINERARI
23	dijous	Ciutat, Espais i Arquitectura de la Memòria	SEMINARI
24	divendres	Mariona Sagarra	MÚSICA
25	dissabte	La Marianna i l'arracada perduda	TALLER
26	diumenge	Taller de barrets, màscares i balls	CARNAVAL

MARÇ

2	dijous	Ciutat, Espais i Arquitectura de la Memòria	SEMINARI
4	dissabte	Construïm el mercat del Born	JOC
		Sommeliers	MÚSICA
5	diumenge	Wag i Jo	MÚSICA
		El Born: sis segles de progrés comercial	ITINERARI
8	dimecres	Compositores nord-americanes	MÚSICA
9	dijous	Ciutat, Espais i Arquitectura de la Memòria	SEMINARI
11	dissabte	En Gabriel i la casa de la neu	TALLER
		Eva del Canto	MÚSICA
		La Ribera 1700. Visita geolocalitzada	ITINERARI
12	diumenge	La bicicleta verde	CINEMA
		Les veus silenciades: les dones del 1700	ITINERARI
		Contacontes Bestiari	CONTES
17	divendres	Júlia Colom	MÚSICA
18	dissabte	Tut-Turutut la princesa!	TEATRE
19	diumenge	Tut-Turutut la princesa!	TEATRE
		El Born: sis segles de progrés comercial	ITINERARI
24	divendres	Les Sueques	MÚSICA
25	dissabte	Barcelona és bona si la bossa sona	TALLER
		La Ribera 1700. Visita geolocalitzada	ITINERARI
26	diumenge	Detectius al Born	JOC
		Les veus silenciades: les dones del 1700	ITINERARI
		El Maria Canals porta cua a El Born CCM	MÚSICA

ABRIL

1	dissabte	Born. Mercats, ciutat i arquitectura	JORNADES
		Anem de mercats!	ITINERARI
		Construïm el mercat del Born	TALLER FAMILIAR
2	diumenge	Afonora	MÚSICA
		La ciutat transparent	ITINERARI
		Concurs Maria Canals	CONCERT
7	divendres	Bikimel	MÚSICA
8	dissabte	El mercat dins el mercat	VISITA GUIADA
		El xiulet d'en Mateu	TALLER DE TEATRE
		Laia Badrenas	MÚSICA
9	diumenge	La Barcelona imaginada	ITINERARI
		La invención de Hugo	CINEMA
		Contacontes Bestiari	CONTES
11	dimarts	Arqueòlegs al Born	TALLER DE SETMANA SANTA
12	dimecres	Construïm el mercat del Born	TALLER DE SETMANA SANTA
13	dijous	Les aromes del 1700	TALLER DE SETMANA SANTA
20	dijous	Barcelona. Ciutat de mercats	TAULA RODONA
21	divendres	Gener + Las Reinas Magas	MÚSICA
22	dissabte	Anem de mercats!	ITINERARI
		Hilos	TEATRE FAMILIAR
23	diumenge	Hilos	TEATRE FAMILIAR
		La ciutat transparent	ITINERARI
27	dijous	Biografia del mercat del Born	TAULA RODONA
28	divendres	Joan Chamorro..	MÚSICA
29	dissabte	El mercat dins el mercat	VISITA GUIA
		Una història per llepar-se els dits	TALLER DE CUINA
30	diumenge	La Barcelona imaginada	ITINERARI
		Construïm el mercat del Born	TALLER FAMILIAR

MAIG

4	dijous	Nova vida per als mercats	TAULA RODONA
6	dissabte	Anem de mercats!	ITINERARI
		La Marianna i l'arracada perduda	TALLER DE TEATRE
7	diumenge	Dins la panxa del llop	MÚSICA
		La ciutat transparent	ITINERARI
		Contacontes Bestiari	CONTES
10	dimecres	Homenatge a John Coltrane	BARCELONA POESIA
11	dijous	Mercats, experiències de vida	TAULA RODONA
12	divendres	Roba Estesa	MÚSICA
13	dissabte	El mercat dins el mercat	VISITA GUIADA
		Una història per llepar-se els dits	TALLER DE CUINA
		Born to sketch! Famílies	DIBUIX
		Afro Catalan Omelet	MÚSICA
14	diumenge	Born to sketch!	DIBUIX
		La Barcelona imaginada	ITINERARI
		Kiki, l'aprenent de bruixa	CINEMA
19	divendres	Mireia Vives i Borja Penalba	MÚSICA
20	dissabte	La Nit dels Museus	FESTA
25 al 28		Mordasses. Les «males» conductes	CICLE
27	dissabte	Anem de mercats!	ITINERARI
28	diumenge	La ciutat transparent	ITINERARI

JUNY

2	divendres	Dolo Beltran	CINEMA
3	dissabte	El mercat dins el mercat	VISITA GUIADA
		En Gabriel i la casa de la neu	TALLER DE TEATRE
		Núria García	MÚSICA
4	diumenge	La Barcelona imaginada	ITINERARI
		Dàmaris Gelabert	MÚSICA
		Contacontes Bestiari	CONTES
10	dissabte	Anem de mercats!	ITINERARI
		Una història per llepar-se els dits	TALLER DE CUINA

11	diumenge	Construïm el mercat del Born	TALLER D'ARQUITECTURA
		La ciutat transparent	ITINERARI
16	divendres	Es busca amic!	CONCERT FAMILIAR
17	dissabte	El mercat dins el mercat	VISITA GUIADA
		El xiulet d'en Mateu	TALLER DE TEATRE
18	diumenge	La Barcelona imaginada	ITINERARI
		Detectius al Born	JOC
25	diumenge	La ciutat transparent	ITINERARI
30	divendres	Sense Sal	MÚSICA
		La Ribera 1700. Visita geolocalitzada	ITINERARI

JULIOL

3 al 28		Intervenció arqueològica	JACIMENT
5	dimecres	Per la porta del darrere: joc, prostitució i negoci a la Barcelona de 1700	VISITES GUIADES NOCTURNES
		El Born de nit	VISITES GUIADES NOCTURNES
6	dijous	Tavernes i hostals a la Barcelona del 1700	VISITES GUIADES NOCTURNES
		El Born de nit	VISITES GUIADES NOCTURNES
7	divendres	La Ribera 1700. Visita geolocalitzada	ITINERARI
9	diumenge	Veus paraHeles 15. Del Vístula al Segre	POESIA
		El mercat dins el mercat	VISITA GUIADA
12	dimecres	El Born de nit	VISITES GUIADES NOCTURNES
		Per la porta del darrere: joc, prostitució i negoci a la Barcelona de 1700	VISITES GUIADES NOCTURNES
13	dijous	Tavernes i hostals a la Barcelona del 1700	VISITES GUIADES NOCTURNES
		El Born de nit	VISITES GUIADES NOCTURNES
14	divendres	La Ribera 1700. Visita geolocalitzada	ITINERARI
16	diumenge	El mercat dins el mercat	VISITA GUIADA
19	dimecres	Per la porta del darrere: joc, prostitució i negoci a la Barcelona de 1700	VISITES GUIADES NOCTURNES
		El Born de nit	VISITES GUIADES NOCTURNES
20	dijous	Tavernes i hostals a la Barcelona del 1700	VISITES GUIADES NOCTURNES
		El Born de nit	VISITES GUIADES NOCTURNES
21	divendres	La Ribera 1700. Visita geolocalitzada	ITINERARI

23	diumenge	El mercat dins el mercat	VISITA GUIADA
26	dimecres	Per la porta del darrere: joc, prostitució i negoci a la Barcelona de 1700	VISITES GUIADES NOCTURNES
		El Born de nit	VISITES GUIADES NOCTURNES
27	dijous	Tavernes i hostals a la Barcelona del 1700	VISITES GUIADES NOCTURNES
		El Born de nit	VISITES GUIADES NOCTURNES
28	divendres	La Ribera 1700. Visita geolocalitzada	ITINERARI.
29	dissabte	Alfonso de Vilallonga & Marco Mezquida	MÚSICA
30	diumenge	Nelsa Baró	MÚSICA
		El mercat dins el mercat	VISITA GUIADA

AGOST

2	dimecres	Per la porta del darrere: joc, prostitució i negoci a la Barcelona de 1700	VISITES GUIADES NOCTURNES
		El Born de nit	VISITES GUIADES NOCTURNES
3	dijous	Tavernes i hostals a la Barcelona del 1700	VISITES GUIADES NOCTURNES
		El Born de nit	VISITES GUIADES NOCTURNES
4	divendres	La Ribera 1700. Visita geolocalitzada	ITINERARI
5	dissabte	Celeste Alías	MÚSICA
6	diumenge	El mercat dins el mercat	VISITA GUIADA
9	dimecres	Per la porta del darrere: joc, prostitució i negoci a la Barcelona de 1700	VISITES GUIADES NOCTURNES
		El Born de nit	VISITES GUIADES NOCTURNES
10	dijous	Tavernes i hostals a la Barcelona del 1700	VISITES GUIADES NOCTURNES
		El Born de nit	VISITES GUIADES NOCTURNES
11	divendres	La Ribera 1700. Visita geolocalitzada	ITINERARI
12	dissabte	Txell Sust & August Tharrats Trio	MÚSICA
13	diumenge	Laura Simó	MÚSICA
		El mercat dins el mercat	VISITA GUIADA
16	dimecres	Per la porta del darrere: joc, prostitució i negoci a la Barcelona de 1700	VISITES GUIADES NOCTURNES
		El Born de nit	VISITES GUIADES NOCTURNES
17	dijous	Tavernes i hostals a la Barcelona del 1700	VISITES GUIADES NOCTURNES
		El Born de nit	VISITES GUIADES NOCTURNES

18	divendres	La Ribera 1700. Visita geolocalitzada	ITINERARI
20	diumenge	El mercat dins el mercat	VISITA GUIADA
23	dimecres	Per la porta del darrere: joc, prostitució i negoci a la Barcelona de 1700	VISITES GUIADES NOCTURNES
		El Born de nit	VISITES GUIADES NOCTURNES
24	dijous	Tavernes i hostals a la Barcelona del 1700	VISITES GUIADES NOCTURNES
		El Born de nit	VISITES GUIADES NOCTURNES
25	divendres	La Ribera 1700. Visita geolocalitzada	ITINERARI
26	dissabte	Quinteto Real	MÚSICA
30	dimecres	Per la porta del darrere: joc, prostitució i negoci a la Barcelona de 1700	VISITES GUIADES NOCTURNES
		El Born de nit	VISITES GUIADES NOCTURNES

OCTUBRE

1	diumenge	Detectius al Born	JOC
		Pianissimo	TEATRE FAMILIAR
		Les veus silenciades: les dones del 1700	ITINERARI
3	dimarts	L'actualitat del passat	CURS
7	dissabte	El Born: sis segles de progrés comercial	ITINERARI
		Una història per llepar-se els dits	TALLER
8	diumenge	La Barcelona imaginada	ITINERARI
		Misteri a la cort del veguer	JOC
		Bressola 40 anys	MÚSICA
		Contacontes Bestiari	CONTES
10	dimarts	L'actualitat del passat	CURS
14	dissabte	Anem de mercats!	ITINERARI
		Un dia a la Barcelona del 1700	TALLER
15	diumenge	La ciutat transparent	ITINERARI
		Construïm el mercat del Born	TALLER
17	dimarts	L'actualitat del passat	CURS
21	dissabte	El Born: sis segles de progrés comercial	ITINERARI
		Barcelona és bona si la bossa sona	JOC
22	diumenge	Big Draw	FESTA DEL DIBUIX
		Les veus silenciades: les dones del 1700	ITINERARI

24	dimarts	L'actualitat del passat	CURS
26	dijous	Centenari de la Revolució Russa	CONFERÈNCIA
28	dissabte	Anem de mercats!	ITINERARI
		Born de revolta	TAULA RODONA
		Una història per llepar-se els dits	TALLER
		Born de revolta	CONCERT
29	diumenge	La Barcelona imaginada	ITINERARI
		Construïm el mercat del Born	TALLER
		La cançó del mar	CINEMA FAMILIAR

NOVEMBRE

2	dijous	Centenari de la Revolució Russa	CONFERÈNCIA
4	dissabte	El Born: sis segles de progrés comercial	ITINERARI
		Misteri a la cort del veguer	JOC
5	diumenge	Detectius al Born	JOC
		Mainasons	MÚSICA
		La ciutat transparent	ITINERARI
		Contacontes Bestiari	CONTES
7	dimarts	L'arquitectura del mercat del Born i Memòria del mercat del Born	PRESENTACIÓ LLIBRES
8	dijous	Centenari de la Revolució Russa	CONFERÈNCIA
11	dissabte	Anem de mercats!	ITINERARI
		Barcelona és bona si la bossa sona	JOC
12	diumenge	Una història per llepar-se els dits	TALLER
		Les veus silenciades: les dones del 1700	ITINERARI
16	dijous	Centenari de la Revolució Russa	CONFERÈNCIA
18	dissabte	El Born: sis segles de progrés comercial	ITINERARI
		Històries i misteris al Born	TALLER
		Cösmix	TEATRE FAMILIAR
19	diumenge	Cösmix	TEATRE FAMILIAR
		La Barcelona imaginada	ITINERARI
		Construïm el mercat del Born	TALLER
23	dijous	Centenari de la Revolució Russa	CONFERÈNCIA

25	dissabte	Anem de mercats!	ITINERARI
		Un dia a la Barcelona del 1700	TALLER
26	diumenge	Detectius al Born	JOC
		La ciutat transparent	ITINERARI
		El cuento de la princesa Kaguya	CINEMA FAMILIAR
30	dijous	Centenari de la Revolució Russa	CONFERÈNCIA

DESEMBRE

2	dissabte	InMuseu	JORNADA
		El Born: sis segles de progrés comercial	ITINERARI
		Una història per llepar-se els dits	TALLER
3	diumenge	Construïm el mercat del Born	TALLER
		Les veus silenciades: les dones del 1700	ITINERARI
		Xiula	MÚSICA
		Contacontes Bestiari	CONTES
9	dissabte	Anem de mercats!	ITINERARI
		Misteri a la cort del veguer	JOC
10	diumenge	La Barcelona imaginada	ITINERARI
		Barcelona és bona si la bossa sona	JOC
14	dijous	I Congrés Internacional d’Història de la Corrupció Política a l’Espanya Contemporània	CONGRÉS
16	dissabte	El Born: sis segles de progrés comercial	ITINERARI
		Un dia a la Barcelona del 1700	TALLER
17	diumenge	Detectius al Born	JOC
		La ciutat transparent	ITINERARI
		Ocells de pas	CINEMA FAMILIAR
27 al 31		Un passeig en família pel 1700	VISITA GUIADA

MEMÒRIA 2017

